

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСКИ СЪВЕТ

НАЦИОНАЛНА КОМИСИЯ ЗА БОРБА С ТРАФИКА НА ХОРА

ОТЧЕТ
ЗА ДЕЙНОСТТА НА НАЦИОНАЛНАТА КОМИСИЯ
ЗА БОРБА С ТРАФИК НА ХОРА ЗА 2007 г.

Националната комисия за борба с трафика на хора е създадена със Закона за борба с трафика на хора (обн. ДВ, бр. 46 от 2003 г.; изм. ДВ, бр. 86 от 2005 г.). Правилникът за организацията и дейността на Националната комисия за борба с трафика на хора е приет с Постановление № 49 на Министерския съвет от 1 март 2004 г. (обн. ДВ, бр. 19 от 9 март 2004 г.).

С решение на Министерския съвет № 860 от 4 ноември 2005 г. за председател на комисията е определен заместник министър-председателят и министър на образованието и науката г-н Даниел Вълчев. Със заповед на председателя от 20 декември 2005 г. е определен действащият поименен състав на комисията.

От 4 юни 2007 г. секретар на Националната комисията за борба с трафика на хора е г-жа Антоанета Василева.

На свое заседание на 18 юли 2007 г. Националната комисията приема Националната програма за предотвратяване и противодействие на трафика на хора и закрила на жертвите за 2007 г. Програмата е утвърдена от Министерския съвет на 26 септември 2007 г.

Настоящият доклад представя реализираните дейности по Националната програма за предотвратяване и противодействие на трафика на хора за 2007 г. както следва:

НАЦИОНАЛНАТА КОМИСИЯ ЗА БОРБА С ТРАФИКА НА ХОРА

РАЗДЕЛ I - "ИНСТИТУЦИОНАЛНИ И ОРГАНИЗАЦИОННИ МЕРКИ"

Точка 1: Създаване и структуриране на месни комисии за борба с трафик на хора във Варна, Бургас, Пазарджик и Сливен.

През 2007 г. бяха направени срещи с общинската управа на гр. Пазарджик, гр. Сливен, гр. Бургас и гр. Варна с цел създаване на Местни комисии за борба с трафика на хора в тези общини, в съответствие с взетото решение на заседание на членовете на Националната комисия. Градовете бяха подбрани с оглед на информацията от Министерство на вътрешните работи и Върховна касационна прокуратура, за районите с най-висок риск от въвличане в трафик на хора и райони с най-много разкрити случаи на това престъпление.

В резултат на проведените разговори, добрата воля и разбиране относно сериозността на проблема в съответната община, бяха създадени Местни комисии за борба с трафика на хора във Бургас, Сливен, Варна и Пазарджик. Местните комисии ще реализират дейности по превенция и закрила на жертвите, както и развитие на местни политики за борба с трафика на хора.

Точка 6: Създаване на регистър на физическите и юридическите лица с нестопанска цел, които предоставят подслон на жертвите на трафик на хора.

НКБТХ подготви формуляр, който беше изпратен за попълване до всички неправителствени организации в страната. Целта на този формуляр е събирането на информация както за организациите, които предлагат подслон на жертви на трафик, така и събирането и обобщаването на информация относно всички предоставяни услуги и дейности в областта на борбата с трафика на хора, които неправителствените организации предлагат.

Въпросникът е организиран в пет секции: Обща информация за организацията и проекти, които е изпълнявала в областта на борбата с трафика на хора; Дейности, свързани с превенция на трафика на хора; Дейности, свързани с подкрепа на жертви на трафик; Дейности, свързани с превенция на трафика на хора; Дейности, свързани с подкрепа на деца - жертви на трафик; Дейности в областта на лобирането и законодателни инициативи.

Събрана е информация от двадесет и една неправителствени организации. Създаденият регистър е публичен и ще бъде достъпен на интернет страницата на НКБТХ. Той подлежи на постоянна актуализация и включване на нови организации и услуги.

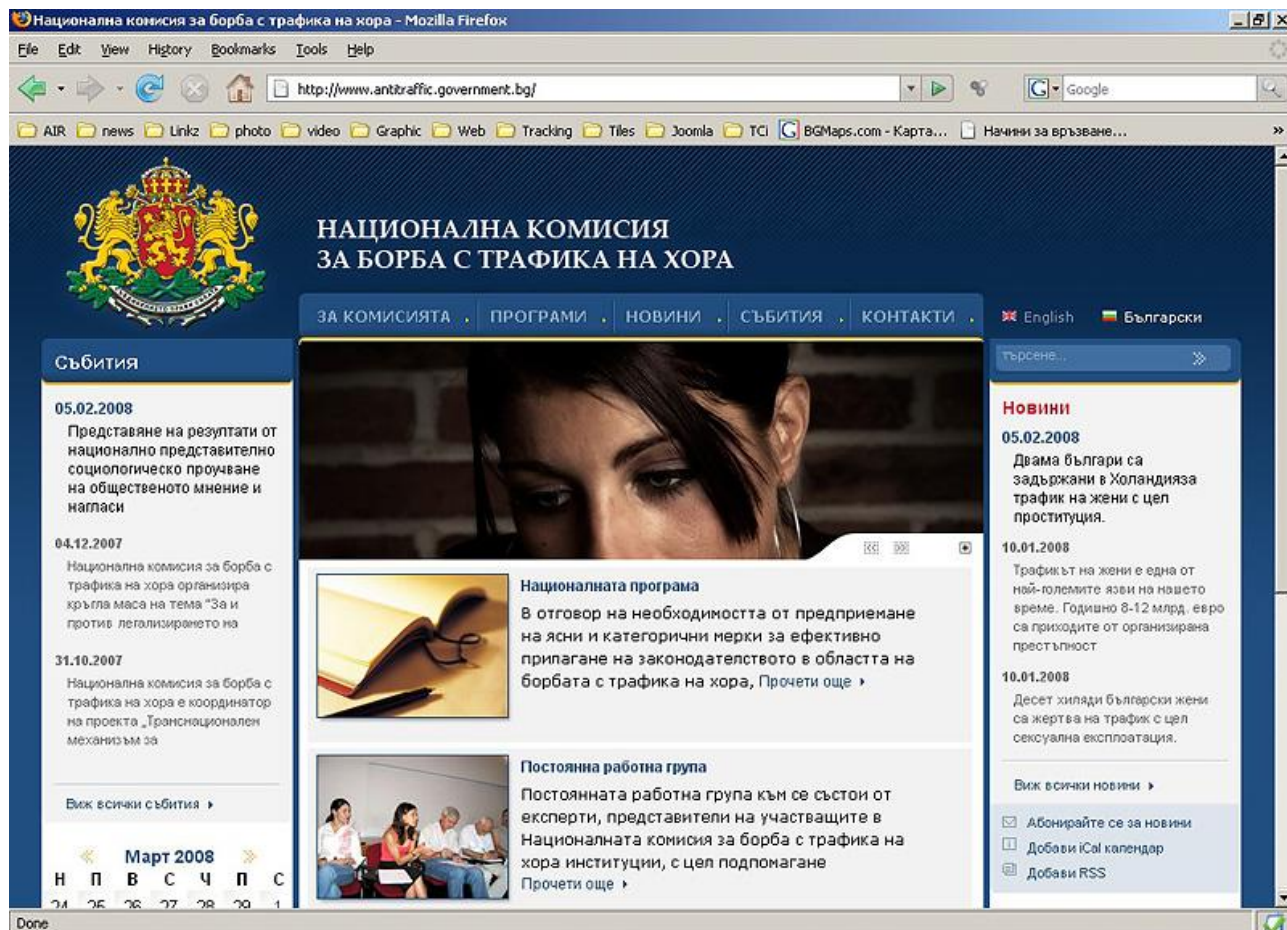
Точка 7: Създаване на интернет страница на НКБТХ.

В края на 2007 г. беше подготвена и създадена интернет страница на НКБТХ – www.antitraffic.government.bg

Информацията е разпределена в няколко основни рубрики: **Новини** – място за публикуване на новини, свързани с трафика на хора и предстоящи събития; **Информация за НКБТХ**; **Полезна информация относно трафика на хора**; **Програми** – включени са

Националните програми за 2006 и 2007 г.; **Календар**, в който се вписват предстоящи събития, организирани от НКБТХ, като целта е той да се превърне в общ календар на дейностите в България, като в него се вписват всички предстоящи мероприятия, в сферата на борбата с трафика на хора, организирани от институции и неправителствени организации в страната; **Контакти** за директна електронна връзка с Националната комисия.

Предстои и създаването на електронна библиотека с материали – книги, статии, проучвания, разработки и т.н. посветени на борбата с трафика на хора.

Точка 8: Изработване на лого на НКБТХ.

По поръчка на Националната комисия бяха създадени различни предложения за официално лого на НКБТХ. В процес е отсяване на предложенията и представяне на най-добрите от тях на Председателя на Националната комисия.

През месец февруари 2007 г. към Националната комисия е създадена **Постоянна работна група** от експерти, представители на институциите, влизащи в състава на Националната комисията, Международна организация по миграция (МОМ) и неправителствени организации. Членове на Постоянната работна група към момента са: г-н Добри Дочев (сектор „Трафик на хора” към ГДБОП, МВР), г-н Евгени Диков (прокурор в Отдел 1 „Организирана престъпност и корупция” ВКП), г-жа Мариана Банчева (МОН); г-жа

Силвия Цанова (зам. изпълнител директор, АСП), г-н Румен Георгиев (зам. директор, НСлС), г-жа Елена Перчинска (МЗ), г-жа Вероника Имова (ВКС), г-жа Ани Евгениева (МТСП), г-жа Надежда Тодорова (МП), г-жа Илиана Дерилова (ръководител на мисията на МОМ в България).

Постоянната експертна работна група към Националната комисия за борба с трафика на хора взе участие в две последователни работни посещения на тема: “Изграждане капацитета на Националната Комисия за борба с трафика на хора” 8 - 17 май 2007 г., Рим, Италия и Киев, Украйна). Целта на посещенията бе да се окаже подкрепа за функционирането и по-нататъшното развитие на българската Национална комисия за борба с трафика на хора чрез запознаване на нейните членове на експертно ниво с добри работни практики и модели в държави-членки на ЕС.

Във връзка с целите и работа на постоянната работна група се проведеха три изнесени работни срещи, подкрепени от Международна организация по миграция, по проект на Американска агенция за международно развитие „Партньорство за противодействие на трафика на хора България”.

Целта на срещата на 21-24 юни 2007 г., в Пампорово беше обсъждане и създаване на проект за Национална програма за предотвратяване и противодействие на трафика на хора и закрила на жертвите за 2007 г.

На проведената работна среща в Банско на 26–29.07.2007 г., седемнайсет неправителствени организации представиха пред секретариата на НКБТХ и експертната група към НКБТХ свои проекти, финансирани от МОМ и Американска агенция за международно развитие. Целта на тази среща бе НКБТХ и експертната ѝ група да придобият реална представа за капацитета на неправителствения сектор в България.

Целта на последната проведена за годината среща на 20 – 22 октомври 2007 г. бе обсъждане на изпълнението на Националната програма за 2007 г. и изработване на препоръки за Националната програмата за 2008 г.

Във връзка с координационната функция на Националната комисия за борба с трафика на хора, развитието на нейната дейност и нарасналият ѝ капацитет, към Комисията беше направено предложение да стане основен домакин на постоянните срещи на международната донорска координационна група за борба с трафик на хора. До този момент тези срещи бяха организирани и домакинствани от Посолството на САЩ в България.

Срещите на координационната група се провеждат от 2005 г., като всяко тримесечие се събират представители на донорски организации и посолства на държави, чиито правителства имат донорски програми за борба с трафика на хора, както и представители на международни и неправителствени организации.

Целта на донорската група е обмен на информация за провежданите дейности по отношение на противодействието на трафика на хора, сътрудничество между организациите и най-вече комуникация между донорските организации и организациите, към които са насочени тези средства с оглед посрещане на нуждите на двете страни.

Проект на Международна организация по миграция и Американска агенция за международно развитие **“Партньорски модел за сътрудничество за противодействие на трафика на хора в България”** подкрепи развитието на Националната комисия през изминалата 2007 г. Главна цел на програмата е да съдейства на българското правителство за укрепване на институциите за борба с трафика на хора, както и да подобри тяхното партньорство с гражданското общество.

Дейностите по програмата включват консултантска помощ, обучения, ремонт и оборудване на офиса на Националната комисия, провеждане на кампании за обществена информираност. В рамките на този проект и финансовата подкрепа за ремонт и оборудване, на 23 октомври 2007 г. бе открит новия офис на Националната комисия на бул. Г. М. Димитров” 52А.

Международна организация по миграция, с подкрепата на USAID, подпомогна за създаването на експертна група в рамките на Националната комисия, състояща се от държавни служители на ключови за борбата с трафика на хора позиции. Членовете на експертната група консултират Секретаря на Националната комисия и играят важна роля за успешната координация между институциите, работещи по проблема.

РАЗДЕЛ II „ПРЕВЕНЦИЯ”

Точка 2: Провеждане на изследвания и организиране на информационни кампании.

2.5. Провеждане на информационна кампания за повишаване на осведомеността на обществото по проблемите на трафика на хора и запознаване с възможностите за легална работа в чужбина.

През 2007 г. Националната комисия за борба с трафика на хора организира и реализира информационни кампании с национално покритие:

„16 дни против насилието над жени” (25 ноември – 10 декември 2007 г.)

Националната кампания за повишаване на осведомеността на обществото по проблемите на трафика на хора, включително запознаване с възможностите за легална работа в чужбина, се проведе под егидата на Националната комисия и бе в рамките на международната инициатива „16 дни срещу насилието”. Кампанията се проведе във връзка с обявения от ООН (резолюция 54/134, 17 декември 1999 г.) Международен ден за елиминиране на насилието срещу жени - 25 ноември и Международния ден на защита на човешките права - 10 декември. Целта на инициативата бе да обърне отново внимание на обществеността за рисковете от трафик на хора, включвайки се в международна инициатива, която от години се отбелязва от неправителствения сектор в България. Основен партньор в тази кампания бе МТЦП, фондация “Център Надя”, фондация „Асоциация Анимус”, фондация „Джендър изследвания”.

В рамките на тази кампания бяха проведени следните събития:

25 ноември 2007 г. Пресконференция по повод официалното обявяване на 16-дневната инициатива съвместно с представител на МТСП и „Център Надя”, в зала „София прес”.

4 декември 2007 г. В хотел „Шератон” бе проведена кръгла маса на тема „За и против легализирането на проституцията в контекста на трафика на хора – гледни точки и добри практики”.

Целта на тази кръгла маса бе запознаване с опита на други страни, какви са плюсовете и минусите от легализиране или криминализиране на проституцията и най-вече какви отражения върху трафика на хора е дала съответната законова рамка. Кръглата маса бе открита от г-н Христо Манчев, заместник главен прокурор на Р България, а експерти от Холандия, Германия, Норвегия, САЩ, Швеция и Гърция споделиха своя опит с легализирането или криминализирането на проституцията.

10 декември 2007 г. Пресконференция по повод Международния ден за защита правата на човека и премиерата на филма „КАРГО – изгубена невинност”.

На пресконференцията присъстваха г-жа Антоанета Василева, секретар на Националната комисия, г-н Майкъл Фриц, директор на Американска агенция за международно развитие и режисьорът на филма г-н Майкъл Кори Дейвис, който разказа за причините да направи този филм, опита му в борбата с трафика на хора и ситуацията в САЩ. Специално за журналистите бе показан и 15 мин. документален филм „Това не е моят живот”, създаден с

финансовата подкрепа на Американска агенция за международно развитие в Румъния, разкриващ ситуация по отношение на трафика на хора в нашата северна съседка.

13 декември 2007 г. Българската премиерна прожекция на документалния филм за трафика на хора и сексуалната експлоатация „КАРГО – изгубена невинност” се състоя в кино „Одеон”, с подкрепата на посолство на САЩ.

Събитието бе открито от г-н Даниел Вълчев, заместник министър-председател и председател на Националната комисия и Н. Пр. Джон Байърли, Посланик на САЩ в България. За създаването на филма и за ангажираността му в борбата с трафика на хора като известна личност, изказване направи режисьорът на филма г-н Майкъл Кори Дейвис. Прокурор Недялка Попова получи плакета „Решителна Жена” от Посланик Байърли, във връзка с многобройните случаи на трафик на хора по които е работила. На събитието присъстваха над 120 представители на дипломатически мисии, високопоставени правителствени служители, представители на неправителствени организации, правораздавателни органи и медии.

„Трафик на хора: време за действие” (18 октомври – 27 октомври 2007 г.)

На 18 октомври 2007 г. от 09:30 часа Национална комисия за борба с трафика на хора съвместно с партньорството на Министерство на вътрешните работи, обяви Европейския ден за борба с трафика на хора под надслов „Трафик на хора: време за действие”, с пресконференция и кръгла маса. На събитието присъстваха г-н Румен Петков, министър на вътрешните работи, г-жа Ширин Местан, председател на Държавна агенция за закрила на детето, г-жа Колин Графи, заместник държавен секретар по Европейските въпроси и публичната администрация на САЩ, г-жа Антоанета Василева, секретар на Националната комисия, представители на държавни институции, посолства, международни и неправителствени организации.

Мероприятието постави началото на десетдневна инициатива в цялата страна по повод обявяването на Европейския ден за борба с трафика на хора. В рамките на десетдневката събития и обучения на деца и ученици от рисковите групи се проведоха в градовете София, Пловдив, Варна, Пазарджик, Тополовград, Русе, Бургас и региона в партньорство с Международна организация по миграция, Център „Надя” и фондация „Каритас България”.

“Трафикът на хора съществува” (април – декември 2007 г.)

Национална кампания, под мотото „Всяко дете може да стане жертва на трафик, особено детето, което виждаме рядко” организирана от сдружение “Фейс ту Фейс”, с партньорството

на Националната комисия за борба с трафик на хора, Парламентарната комисия по въпросите на децата, младежта и спорта, Столична община и Международна организация по миграция (МОМ). Кампанията бе открита на 19 април 2007 г. с пресконференция в Гранитна зала на Министерски съвет от г-н Даниел Вълчев, заместник министър-председател и председател на Националната комисия. На събитието присъстваха и г-н Бойко Коцев, заместник министър на вътрешните работи, г-н Светослав Спасов, председател на Парламентарната комисия по въпросите на младежта и спорта, г-жа Магдалина Вълчанова, председател на сдружение „Фейс ти фейс“ и г-жа Илиана Дерилова, ръководител на мисията на МОМ в България. В рамките на тази кампания бяха отпечатани и разпространени 5 000 бр. плакати, 5 000 бр. брошури, а изработения от сдружение Фейс ту фейс информационен клип е излъчван в продължение на три месеца по Нова телевизия.

2.6. Провеждане на кръгла маса, посветена на проблема за легализиране на проституцията и неговите евентуални отражения върху трафика на хора.

На 4 декември в хотел „Шератон“ бе проведена кръгла маса на тема „За и против легализирането на проституцията в контекста на трафика на хора – гледни точки и добри практики“. Целта на тази кръгла маса бе да се запознаем с опита на други страни, какви са плюсовете и минусите от легализиране или криминализиране на проституцията и най-вече какви отражения върху трафика на хора е дала съответната законова рамка. Кръглата маса бе открита от г-н Христо Манчев, заместник главен прокурор на Р България, а експерти от Холандия, Германия, Норвегия, САЩ, Швеция и Гърция, споделиха своя опит с легализирането или криминализирането на проституцията.

Секретарят на Националната комисия взе участие и представи комисията и законовата рамка в областта на трафика на хора в България на следните събития:

- Работна среща по покана на фондация за грижи в общността „Дива“, гр. Пловдив на тема „Трафикът на хора – практически и съвместни действия в Пловдив“, 28.06.2007 г. Целта на срещата беше представяне на опита на ключови институции в гр. Пловдив и набелязване на бъдещи общи действия и координация с НКБТХ;
- Национален обучителен семинар в рамките на проект на Дирекция „Правосъдие и вътрешни работи“ на Европейската комисия в рамките на програма AGIS 2003 на Европейския съюз – 03.07.2007 г., гр. София. Представяне на темата: „Междуинституционално сътрудничество на национално ниво. Представяне на българския модел“;

- Хепънинг, организиран от Община Пазарджик по проект „Внимание: трафик на хора” на 12.07.2007 г., гр. Пазарджик. Секретарят на Националната комисия даде награда за най-добро есе на тема „Трафик на хора – робството на 21 век”;
- Обучителен модул „Трафик на хора”, организиран от ДАЗД и Международна социална служба за екипите на кризисните центрове за деца, жертви на трафик и за експерти, които работят в тази сфера. Обучението се проведе в София на 18-20 юли 2007 г.;
- Участие като обучител в тренинг за трафик на хора към лагер „Глоу”, организиран от сдружение „Момчетата ръководят нашия свят” – 16.07.2007 г., гр. Велико Търново;
- Трета годишна среща на заместник-ръководителите на дипломатически мисии в България. Инициативата бе в рамките на Португалското председателство на Европейският съюз, 26.10.2007 г., Посолство на Португалия, гр. София;
- Връчване на сертификати на седемдесет доброволци, завършили специализиран курс, проведен от мобилен център за работа с деца по проект „Застъпническа мрежа” на сдружение „Фейс ту Фейс”, 16.12.2007 г., гр. Етрополе;
- Участие в коледно тържество на деца от Дом за отглеждане и възпитание на деца, лишени от родителска грижа „Св. Иван Рилски”, с. Разлив, 12.12.2007 г.

РАЗДЕЛ III "ОБУЧЕНИЕ И КВАЛИФИКАЦИЯ НА КАДРИ"

Точка 1: Обучение на служителите от администрацията на НКБТХ, МКБТХ и експерти от постоянната работна група към НКБТХ.

Представител на Министерството на правосъдието в качеството си на член на постоянната експертна работна група към Националната комисия за борба с трафика на хора взе участие в работно посещение на тема: “Изграждане капацитета на Националната Комисия за борба с трафика на хора” 8 - 17 май 2007 г., Рим, Италия и Киев, Украйна). Целта на посещението бе да се окаже подкрепа за функционирането и по-нататъшното развитие на българската Национална комисия за борба с трафика на хора чрез запознаване на нейните членове на експертно ниво с добри работни практики и модели в държави-членки на ЕС.

РАЗДЕЛ V " МЕЖДУНАРОДНО СЪТРУДНИЧЕСТВО"

Точка 1: Установяване на двустранни контакти и обмяна на опит и най-добри практики между НКБТХ и сходни структури, както и държавни институции,

работещи по въпросите на борбата и превенцията на трафика на хора в държави членки на Европейския съюз и трети държави.

През 2007 г. бяха установени контакти на държавно ниво с няколко държави от Европейския съюз с цел разработване на съвместни проекти и обмяна на опит и сътрудничество в предотвратяването и борбата с трафика на хора.

- Проект **„Програма за подобряване на отговора на трафика на хора в Югоизточна Европа”** се изпълнява в десет европейски държави от Международния център за развитие на миграционната политика, като България е една от тях. Цели на програмата са повишаване на капацитета на всяка страна, участваща в проекта и хармонизиране на бази данни за трафик на хора в тези държави (база данни за жертви на трафик и база данни за трафиканти). В резултат на този проект се създадоха регионални критерии за база данни, наръчник с тези критерии, преведен на шест езика; техническото създаване на двете бази данни и институционализиране им в страните участници в проекта. НКБТХ получи създадения софтуер с база данни за жертви на трафик и наръчника за събирането на данни. Представител на Националната комисия беше обучен да работи с тази база данни. Проектът приключва в края на април 2008 г. с регионална конференция в гр. Скопие, Македония.
- От края на месец септември 2007 г. Националната комисия за борба с трафика на хора, по предложение на Министерство на вътрешните работи, стана основен координатор за България на проекта на Международния център за развитие на миграционната политика **„Транснационален механизъм за рефериране на жертвите на трафик на хора в Югоизточна Европа”**.

Основните цели на проекта са разработването на механизми, необходими за всеобхватното транснационално подпомагане на жертвите и институционализирано сътрудничество във връзка с транснационални случаи на трафик между държавите-участници от Югоизточна Европа - Албания, Босна и Херцеговина, България, Хърватска, Македония, Молдова, Черна гора, Румъния, Сърбия и администрираната от ООН територия Косово. В рамките на проекта е създаден наръчник за прилагане на Транснационалния механизъм.

В периода януари 2008 г. – май 2008 г. се изпълнявана третата фаза на проекта, по време на която членовете на Националната работна група към проекта ще проведат двудневни обучения на свои колеги, представители на МВР, прокуратура, съд, социални

институции, Местни комисии за борба с трафика на хора, общински власти и неправителствени организации за запознаване с механизма и разработените насоки за транснационално насочване на жертви на трафик на хора. Планирани са обучения в София, Варна, Бургас и Пазарджик.

На 31.10.2007 г. в хотел „Хилтън”, гр. София се проведе Национален семинар по програма за подпомагане създаването на Транснационален механизъм за рефериране на жертвите на трафик на хора в Югоизточна Европа. В него взеха участие представители на министерства, държавни агенции, общини и неправителствени организации. Участниците бяха разделени в пет работни групи: „Идентификация”, „Кризисна интервенция”, „Помощ за възстановяване и реинтегриране”, „Връщане” и „Наказателно производство и иски за компенсации”. Всяка група работеше по специфичните за нея стандартни оперативни процедури от Наръчника за прилагане на Транснационалния механизъм.

- През ноември 2007 г. правителствена делегация от Кралство Холандия направи предложение за сътрудничество с България в борбата с трафика на хора. По конкретно бе предложено сътрудничество в изграждане на експертен център за борба с трафика на хора в България. В Холандия вече има изграден експертен център за борба с трафика на хора и има готовност от холандска страна за споделяне на добри практики. След проведени срещи и работно посещение в Холандия бе взето решение, НКБТХ в сътрудничество с МВР да кандидатства за финансиране на проект с работно заглавие **„Трафика на хора в България и Холандия – общи усилия в борбата с един общ проблем”**, насочен към обмяната на експертен опит между двете страни, повишаване на капацитета на българските институции, модернизиране на оборудването за провеждане на разпити при съдебно разследване на случаи на трафик на хора, обучение на полицаи и прокурори, провеждане на информационни кампании и обгрижване на жертвите на трафик.
- През декември 2007 г. бяха установени връзки с правителството на Норвегия във връзка с разработването на проект за съвместни действия за предотвратяване на трафика на хора между двете държави. Усилията са насочени към обмяна на опит и подобряване на двустранните отношения по проблема трафик на хора, провеждането на превенционни дейности и подпомагане на процеса на реинтеграция на жертвите на трафик.
- Проект **„Намаляване на броя на жертвите на трафик от България и Румъния, експлоатирани в Италия и Испания”** по програма „Превенция на борбата с

трафика на хора” към Европейската комисия. България е основен партньор на Румъния в този проект. Основна цел на проекта е намаляване на жертвите на трафик от България и Румъния чрез създаване на експертна работна група от представители на всички страни партньори в проекта и провеждане на обучителни посещения в Румъния, България, Италия и Испания с цел отразяване на конкретните първопричини за съществуващия проблем и адекватните на тях начини за превенция и подкрепа на жертвите, както и провеждане на обща кампания за граждани на България и Румъния, които заминават да работят в Италия и Испания. Проектът ще завърши с конференция за представяне на постигнатите резултати.

Точка 2: Предоставяне на българското законодателство и практика в борбата с трафик на хора в рамките на двустранните отношения и по линия на многостранното сътрудничество.

През 2007 г. представители на НКБТХ участваха в редица международни събития, в които беше представен българския модел на държавна политика за борба с трафика на хора – структурата и функциите на Националната комисия, Националната програма за предотвратяване и борба с трафика на хора и закрила на жертвите, българското законодателство по проблема и т.н.

Участие в международни семинари и конференции:

- Регионална среща по „Програма за подобряване на отговора на трафика на хора в Югоизточна Европа”, организирана от Международния център за развитие на миграционната политика на 18-20 юни 2007 г. в Загреб, Република Хърватска. На срещата бяха представени резултатите от първата фаза на програмата и бе представен проект на „Наръчник за събирането на данни в борбата с трафика на хора в Югоизточна Европа”.
- Седма конференция „Алианс за борба с трафика на хора: можем да се справим по-добре”, организирана от Организация за сигурност и сътрудничество в Европа, 10-11.09.2007 г., Виена, Австрия;
- Четиридесет и шеста сесия на Комитета по правата на детето, 23-27.09.2007 г., Женева, Швейцария. Целта на участието на българската делегация, която бе водена от г-жа Весела Банова, заместник председател на ДАЗД бе да отговорим на възникналите въпроси и да защитим първоначалния доклад на България във връзка с

прилагането на Факултативния протокол към Конвенцията относно търговията с деца, детска проституция и детска порнография;

- Годишна среща – преглед по изпълнението на ангажиментите в областта на „Човешкото измерение” на Организация за сигурност и сътрудничество в Европа, 24.09–05.10.2007 г., Варшава, Полша;
- Семинар „Организиране на регионална мрежа за сътрудничество и съвместно обучение на представители на правоохранителната и правораздавателната система, международни организации и неправителствени организации за противодействие на трафика на хора”, организиран от Международна организация по миграция по проект на Европейската комисия, 06-08.11.2007 г., Анталия, Турция;
- Втори регионален семинар по проект „Транснационален механизъм за насочване на жертви на трафик на хора в Югоизточна Европа”, организиран от Международен център за развитие на миграционната политика, 13-17.11.2007 г., Сараево, Босна и Херцеговина.

Точка 3: Създаване на мрежа от партньори на международно ниво за сътрудничество и взаимодействие в борбата с трафика на хора.

През 2007 г. НКБТХ установи контакти с различни международни организации и структури, работещи в сферата на противодействието на трафика на хора. Националната комисия вече се разпознава като координатор и основна точка за връзка в България по проблема „трафик на хора”. Благодарение на сътрудничеството с мисиите на различни държави в България и участието си в международни форуми, Комисията изгражда мрежа от международни партньори. Установени са контакти с правителствата на САЩ, Кралство Холандия, Кралство Норвегия, Великобритания, Швеция, Румъния, Италия, Гърция, Дания; Американската агенция за международно развитие, Офиса по наркотици и престъпления на ООН; международни организации като Международна организация по миграция, Международен център за развитие на миграционната политика, Ла Страда Интернешънъл и др.

Дейности на министерствата и институциите, включени в състава на комисията, по изпълнението на Националната програма за предотвратяване и противодействие на трафика на хора и закрила на жертвите за 2007 г., са реализирани както следва:

МИНИСТЕРСТВО НА ВЪНШНИТЕ РАБОТИ

РАЗДЕЛ II "ПРЕВЕНЦИЯ"

Точка 1: Обхващане на рисковите групи от населението (жени, деца и представители на етническите малцинства).

1.3. Разяснителни дейности по правата на жертвите на трафик на хора и на възможностите за оказване на помощ и закрила сред представители на рисковите групи, особено сред етническите малцинства.

Чрез своите дипломатически и консулски представителства МВнР осъществява информационно-разяснителните дейности, свързани с жертвите на трафик на хора. В консулските представителства се издават и временни паспорти за завръщане в България на тези лица, чиито документи за самоличност са откраднати или отнети принудително. При необходимост те съдействат за установяване на контакт с Международната организация по миграция и други организации, чрез които се оказва финансова помощ като закупуване на самолетни билети, осигуряване на подслон и средства за издръжка до завръщането им в България.

РАЗДЕЛ III "ОБУЧЕНИЕ И КВАЛИФИКАЦИЯ НА КАДРИ"

Точка 5: Обучение на дипломати и консулски служители за работа в случаи на трафик на хора (при подготовката им за работа в чужбина).

МВнР е включило в програмата за подготовка на консулски служители, които заминават на задгранична работа, запознаване с българската нормативна уредба и произтичащите от нея задачи за изпълнение за чужбина, свързани с оказване на съдействие на българските граждани - жертва на трафика на хора.

РАЗДЕЛ IV "ЗАЩИТА, ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ И РЕИНТЕГРАЦИЯ НА ЖЕРТВИТЕ НА ТРАФИК НА ХОРА"

Точка 1: Актуализиране на Координационния механизъм за рефериране и обгрижване на случаи на непридружени български деца и деца-жертви на трафик, завръщащи се от чужбина.

МВнР е дало указания на дипломатическите и консулските представителства на Р България в чужбина относно осъществяването на репатрирането на деца-жертви на трафика на хора с оглед изпълнение на дейностите ѝ по Координационния механизъм.

МИНИСТЕРСТВО НА ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО

РАЗДЕЛ IV "ЗАЩИТА, ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ И РЕИНТЕГРАЦИЯ НА ЖЕРТВИТЕ НА ТРАФИК НА ХОРА"

Точка 4: Осигуряване на механизъм за оказване на медицинска и психологическа помощ в центровете за закрила на жертвите на трафик към МКБТХ.

С Наредба № 26 от 14.06.2007 г. е уреден редът за получаване на медицински услуги, свързани с акушерска помощ за здраво неосигурени жени, каквито са и жените, жертви на трафик. На тези жени и деца е осигурено извършването на следните изследвания:

- Изследване на бременни жени за оценка на риска от генетична болест (Синдром на Даун, спина бифида, аненцефалия, тежък дефект на коремната стена);
- Изследвания на генетични болести при показания за такива на деца и здраво неосигурени бременни жени; Скрининг на всички новородени за фенилкетонурия и хипотиреоизъм. Здравнонеосигурените жени имат право да избират свободно лечебни заведения за болнична помощ, в които да получат акушерска болнична помощ без да заплащат за това.

Очаква се изпълнението на проект с Международната организация по миграция, който ще даде възможност да се остойности нуждата от медицинска помощ на едно лице, жертва на трафик, за да може да се предвидят управленски решения за механизъм на оказване на медицинска и психологическа помощ.

НАЦИОНАЛНА СЛЕДСТВЕНА СЛУЖБА

Транс-граничният трафик на хора, продължи да е сред приоритетите на НСлС и през 2007 г. Сред най-характерните дела, приключени през 2007 г. е дело № 193 /2006 срещу група от трима сводници-трафиканти от Варна – Н.Ст.Ст., Пл.В.Н. и Г.Ст.Б. Досъдебното производство е приключено на 24.09.2007 г. и делото е в съдебната си фаза. Проблем на противодействието на тази престъпност са случаи, в които данни за задгранична

престъпност, установени при дознания не стигат до следователите. Сигнали и разследвания от чужбина, все още са основният източник на информация до ВКП за образуване на тези дела.

Специфична е работата на НСлС по следствените поръчки. Броят им нараства до 195 (при 181 за 2004 г., 156 през 2005 г. и 142 за 2006 г.) От тях 96 бр. бяха възложени през първото шестмесечие, а 99 бр. през второто. В 25 случаи получихме и допълнителни спешни искания за събиране на нови доказателства, уточняващи установените. С неприключените от 2006 г. 33 случая, общо през 2007 г. работихме по 228 поръчки, като за довършване останаха 61.

Молби за правна помощ отправиха Турция (38), Германия (23), Кралство Холандия (19), Полша (14), Франция (12), Кралство Белгия (8), Сърбия и Румъния (по 7), Англия и Украйна (по 6) Чехия (5), Италия, Гърция, Австрия и Молдова (по 4), Македония, САЩ и Унгария (по 3). Най-често поръчките са за измами - 39, следват престъпленията с наркотици - 32, а на трето място е трафикът на хора – 26.

В тези случаи молбите за правна помощ се изпълняваха, два пъти по-бързо, докато българските искания чакат средно по 2 години в чужбина. За решение на проблема с заповед на НСлС в края на 2007 г. бе формиран отдел „Международно сътрудничество“. Под ръководството на г-н Румен Киров, колеги с подходяща езикова подготовка, ще имат задача, чрез контактите от „Евро-джаст“, да реализират връзка по всяка наша молба с конкретните колеги, на които тя ще бъде възложена. За ускорено събиране на доказателства ще ползваме видеоконференции и командироване на следователи. Целта е да скъсим срока на разследванията, като разносните биха били несравнимо по-ниски от обществената полза. При успех на обвинителната теза в съда, те ще са за сметка на подсъдимите.

Делата за трафик на хора (чл.159а - 159в НК) през 2007 г. са 50, от които за „вътрешен трафик“ дознателите са работили по 28 дела, а за „външен“ следователите по 22 дела. Това разделение затруднява противодействието на тази организирана престъпност.

Само едно дознание е образувано през 2007 г. по чл.349а от НК, а според европейски медии България е на едно от челните места по износ на органи и тъкани за трансплантации.

РАЗДЕЛ III "ОБУЧЕНИЕ И КВАЛИФИКАЦИЯ НА КАДРИ"

Точка 4: Обучение на дознателския апарат по методиките на разследване на престъпления, свързани с трафика на хора.

- НСлС беше отговорна за разработването и отпечатването на методиката за разследване в обучението на дознателите. Сътрудничеството с Академията на МВР предостави възможност за отпечатване на допълнителен тираж от методиката.

Практическото обучение на дознателите бе проведено в две форми:

- Лекция пред курсанти от академията на МВР;
 - Участие на четирима лектори в обучение за обучители, проведено по проект на Международна организация по миграция. Освен дознатели, в тези обучения са участвали и оперативни работници от дирекция „Гранична полиция”, сектор „Издирване” към „Криминална полиция” и др.
- НСлС бе съорганизатор и домакин на международната конференция „Противодействие на трафика на хора”, посветена на международното сътрудничество в борбата с трафика на хора. Конференцията бе проведена на 07.03.2007 г., организирана от Международната организация по миграция с подкрепата на посолствата на Норвегия, Швеция и Дания;
 - Камарата на следователите реализира малък проект по програма на Американска агенция за международно развитие - "Следователи срещу трафика на хора", с който бяха подпомогнати подрастващи от домове за деца в неравностойно положение, които са рискова група за въвличане в трафик на хора;
 - НСлС участва в иницираните от НКБТХ събития във връзка с отбелязването на Европейския ден за борба с трафика на хора 18 октомври;
 - Представител на НСлС е член на постоянната работна група към Националната комисия;
 - През 2007 г. НСлС е работила по 195 следствени поръчки от чужбина. Трафикът на хора е на трето място след измамите и наркотрафика. Приключени са 26 следствени поръчки за разследване на трафик на хора от България;
 - През изминалата година НСлС излезе с предложение за изменения в НПК, с което делата за трафик на хора без изключение да се разследват от следователи. В момента НСлС разследва само случаите на трансграничния трафик, а случаите на вътрешен трафик се разследват от дознателите;
 - НСлС сигнализира прокуратурата за случаи, в които сигнали за трафик не се отработват или не се изпращат по компетентност до Службата, макар да касаят трансгранична престъпна дейност;

- НСлС планира изграждане на мрежа от разследващи органи в европейските страни за по-оперативно и бързо сътрудничество при разследването.

МИНИСТЕРСТВО НА ПРАВОСЪДИЕТО

В изпълнение на конкретните предвидени дейности в Националната програма за 2007 г. в областта на превенцията министерството извърши следното:

РАЗДЕЛ II "ПРЕВЕНЦИЯ"

Точка 2: Провеждане на изследвания и организиране на информационни кампании.

2.2. Провеждане на изследвания и анализ на рисковите фактори с цел идентифициране на предпоставките и условията за възникването на престъпленията, свързани с трафика на хора.

Съветът за криминологични изследвания проведе проучване на наказателни дела от общ характер, приключили с влезли в сила присъди по член 159а-159в НК от криминализирането им в НК през 2002 г. до днес, както и на дела по 279-280 НК приключили с влезли сила присъди за 2006 г. В хода на изследването бе взето решение за промяна на изследователския подход и методика с цел достигане до „предпоставките и условията за възникването на престъпленията” в две направления:

1. Провеждане на национално представително изследване по темата с припокриващи се въпроси с аналогично изследване, проведено през 2002 г. от Консултативно аналитична група Ей Си Джи по поръчка на Международната организация по миграция. Целта е да бъде дадена възможност за сравнение на тогава констатираните рискови фактори с днес наличните и да бъде оценена динамиката на явлението.
2. Провеждане на експертна оценка на рисковите фактори и предпоставките и условията за трафика на хора по препоръките на работна под-група „Трафик на хора” към ЕК (Report Of The Sub-Group On The Policy Needs Of Data On Trafficking In Human Beings - по метода DELPHI с представители на неправителствените организации в областта, на заинтересованите институции, медиите и академичните среди). Според препоръките експертната оценка трябва да се провежда ежегодно.

Към момента провеждането на двете под-изследвания предстои, като методическата част към тях е изготвена.

РАЗДЕЛ III "ОБУЧЕНИЕ И КВАЛИФИКАЦИЯ НА КАДРИ"

Точка 2: Обучение на магистрати в областта на предотвратяването и противодействието на трафика на хора.

- През 2007 г. Националният институт на правосъдието проведе 1 обучение на тема "Трансгранични престъпления", като основен акцент беше поставен на предотвратяването на трафика на хора. Обучени бяха общо 30 съдии от съдилища в граничните градове в България;
- Националният институт на правосъдието, съвместно с Фондация "Център Надя" и в рамките на проект "Актуални проблеми на борбата с трафика на хора като форма на организирана престъпна дейност", финансиран от Инициатива за укрепване на съдебната система към Академията на Министерството на вътрешните работи, проведе 5 регионални семинара на горепосочената тема по апелативни райони (Софийски, Пловдивски, Великотърновски, Варненски и Бургаски), предназначени за съдии и прокурори. Общият брой на обучените магистрати е 50;
- През 2007 г., в рамките на Програмата за финансиране на регионални обучения, базирана на дейността на Инициатива за укрепване на съдебната система към Академията на Министерството на вътрешните работи, в различни съдилища в България, бяха проведени общо 7 обучения, посветени на борбата с трафика на хора. Във всяко обучение са участвали по 20 магистрати, представители на съответния съд, като общият брой на обучените магистрати е 140.

РАЗДЕЛ IV " ЗАЩИТА, ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ И РЕИНТЕГРАЦИЯ НА ЖЕРТВИТЕ НА ТРАФИК НА ХОРА "

Точка 3: Разработване на мерки за ограничаване и предотвратяване използването на Интернет за привличане на потенциални жертви на трафик на хора.

- През месец май 2007 г. Народното събрание прие изменения в Наказателния кодекс, с които беше въведен новия чл. 155а. Съгласно алинея 1 от горепосочения член, се наказва всяко едно лице, което, за да установи контакт с лице, ненавършило 18 години, с цел извършване на блудствено действие, съвкупление, полово сношение

или проституция, предоставя в интернет или по друг начин информация за него. В съответствие с чл. 155а, ал. 2 се криминализира и поведението на лицето, което, с цел извършване на блудствено действие, съвкупление или полово сношение, установи контакт с лице, ненавършило 14 години, като използва информация, предоставена в интернет или по друг начин. Въвеждането на новата разпоредба в Наказателния кодекс може да бъде разглеждано като превенция на злоупотребите с интернет не само с оглед извършване на горепосочените деяния, но в един по-широк смисъл би могла да бъде определена и като насочена към предотвратяването на набирането на жертви на трафик на хора, въпреки че това не е изрично посочено.

- Представител на Министерството на правосъдието взе участие в семинар на тема “Злоупотреби с Интернет за намиране на жертви на трафик на хора”, проведен гр. Страсбург, Франция, 7 – 8 юни 2007 г. Семинарът беше организиран от Съвета на Европа като част от кампанията за борба с трафика на хора за 2007 г. За участие бяха поканени представители на държавите-членки, които са ратифицирали Конвенцията за борба с трафика на хора, както и от Княжество Монако, Интерпол, Европол, националните полицейски служби и неправителствения сектор. Основната цел на семинара беше предоставяне на участниците на възможността да дискутират различните методи за намиране на жертви на трафика на хора чрез Интернет, както и евентуалните законодателни, административни и технически мерки за борба с тази форма на злоупотреба. Дискусиите допринесоха за окончателното изготвяне на изследване по въпросите за злоупотребите с интернет във връзка с намирането на жертви за трафик на хора, извършвано в рамките на Съвета на Европа. В резултат, в края на месец декември 2007 г. на участниците беше изпратено копие от изготвеното изследване на тема “Трафикът на хора: Набиране чрез интернет”. Автор на изследването е Атанасия Сикиоту, преподавател по криминология в Юридическия факултет на “Democritus University of Thrace” (Гърция). Книгата е издадена от Генерална Дирекция “Права на човека и правни въпроси” (Съвет на Европа) и ще бъде предоставена за запознаване на Експертната група за борба с трафика на хора.

РАЗДЕЛ V “МЕЖДУНАРОДНО СЪТРУДНИЧЕСТВО”

Точка 2: Предоставяне на българското законодателство и практика в борбата с трафика с хора в рамките на двустранните отношения и по линия на многостранното сътрудничество.

- Представители на Министерство на правосъдието, Министерство на външните работи и Фондация „Център Надя” взеха участие в Регионален семинар, организиран съвместно от Съвета на Европа и Фондация „Конрад Аденауер”, на тема “Борба с трафика на хора: Мерки за закрила и утвърждаване на правата на жертвите” (Берлин, Германия, 19-20 април 2007 г.). Целта на семинара беше повишаване на осведомеността по проблемите, свързани с трафика на хора, търсене на решения в тази насока и обмен на добри практики между държавите. Семинарът беше част от кампанията на Съвета на Европа за борба с трафика на хора за 2007 г. и популяризиране на Конвенцията на Съвета на Европа за борба с трафика на хора, като участие в него взеха представители на Австрия, България, Хърватска, Чешката Република, Унгария, Холандия, Полша, Румъния, Словакия и Словения. Българската делегация представи презентация на тема „Уредба в българското законодателство на въпросите, свързани с периода на възстановяване и размисъл, разрешение за пребиваване и обратно връщане на жертвите на трафика на хора”, и по-конкретно – Законът за борба с трафика на хора, Правилникът за приютите за временно настаняване и центровете за закрила и подпомагане на жертвите на трафика на хора, релевантните разпоредби от Закона за чужденците в Република България;
- Представител на Министерството на правосъдието взе участие в проведената в периода 8 – 9 ноември 2007 г. в Страсбург Конференция на високо равнище с участието на представители на държавите-членки на Съвета на Европа, посветена на въпросите относно механизма за мониторинг на Конвенцията за борба с трафика на хора. Целта на Конференцията беше запознаване на държавите-членки на Съвета на Европа, държавите-наблюдателки, международните правителствени и неправителствени организации с механизма на мониторинг, предвиден с горепосочената Конвенция, която ще влезе в сила на 1 февруари 2008 г.;
- Представител на Министерство на правосъдието взе участие в регионален семинар на тема: "Действия срещу трафика на хора: предотвратяване, защита и съдебно преследване" (15-16 февруари 2007 г., Никозия). Семинарът беше организиран от Генералната дирекция по правата на човека –DG II в сътрудничество с кипърското Министерство на вътрешните работи в рамките на предприетата кампания на Съвета на Европа за борба с трафика на хора. Целта на семинара бе да запознае участниците с въпросите, свързани с трафика на хора и да съдейства за най-широкото подписване и ратифициране на Конвенцията на Съвета на Европа за борба с трафика на хора. От

българска страна бе представена информация за предприетите законодателни мерки и действия на национално ниво за предотвратяване на трафика на хора, защита на неговите жертви и преследване на трафикантите и техните съучастници. Отбелязано бе, че Република България е подписала Конвенцията на Съвета на Европа за борба с трафика на хора на 22 ноември 2006 г. и понастоящем е в процес на ратификация на същата. Поставен бе въпрос от председателстващата семинара дали Република България е въвела необходимите законодателни или други мерки, за да гарантира отговорност на юридическите лица за престъпления по силата на Конвенцията на Съвета на Европа. В отговор бе цитирана разпоредбата на чл.83а от глава IV на Закона за административните нарушения и наказания, която предвижда административно-наказателна отговорност на юридическо лице, което се е обогатило от престъпление по чл.159а - 159в от НК.

- Представител на Министерство на правосъдието в качеството си на член на постоянната експертна работна група към Националната комисия за борба с трафика на хора взе участие в работно посещение на тема: "Изграждане капацитета на Националната Комисия за борба с трафика на хора" 8-17 май 2007 г., в Рим, Италия и Киев, Украйна). Целта на посещението бе да се окаже подкрепа за функционирането и по-нататъшното развитие на българската Национална комисия за борба с трафика на хора чрез запознаване на нейните членове на експертно ниво с добри работни практики и модели в държави-членки на ЕС.
- Представител на Министерство на правосъдието взе участие в конференция на тема: "Европейски ден за борба с трафика на хора: Време за действие", 18 октомври 2007 г., Брюксел. Конференцията беше организирана от Европейската комисия с цел популяризиране на деня за борба срещу трафика на хора и повишаване на общественото мнение към този проблем.
- Представител на Министерство на правосъдието взе участие в регионален семинар на тема: "Действия срещу трафика на хора: наказателни и процесуални мерки" (27 - 28 септември 2007 г., Париж). От българска страна беше представена информация за предприетите законодателни мерки и действия на национално ниво за предотвратяване на трафика на хора, защита на неговите жертви и преследване на трафикантите и техните съучастници. Отбелязано бе, че Република България е ратифицирала Конвенцията на Съвета на Европа за борба с трафика на хора на 7 март 2007 г, както и понастоящем е в процес на ратификация на Конвенцията на Съвета на

Европа за закрила на децата срещу сексуална експлоатация и сексуално насилие. Като добра практика на Република България бе посочен и подписаният на 9 ноември 2005 г. Координационен механизъм за рефериране и обгрижване на случаи на непридружени български деца и деца – жертви на трафик, завръщащи се от чужбина, който се основава на националното законодателство за защита на децата и на законодателството за борба срещу трафика на хора и е в съответствие с международните актове, ратифицирани от Република България.

РАЗДЕЛ VI “ЗАКОНОДАТЕЛНИ МЕРКИ”

Точка 1: Изготвяне на проект на Закон за изменение и допълнение на Наказателния кодекс за изпълнение на задълженията на България по чл.19 от Конвенцията на Съвета на Европа за борба с трафика на хора, за криминализиране на съзнателно използване на услуги от жертви на трафик.

С оглед изработването на наказателната политика в България, със заповед № ЛС-04-695/25.09.2007г. на министъра на правосъдието беше създаден Консултативен съвет по наказателна политика като специален съвещателен орган, който да очертава насоките и принципите на наказателната политика на Република България. Към Консултативния съвет по наказателна политика се предвижда и създаването на Междуведомствена работна група по наказателноправни въпроси с представители на правната доктрина и практика. Предвижда се горепосоченият въпрос да бъде внесен за разглеждане първоначално в Междуведомствената експертна група, а след това - и в Консултативния съвет по наказателна политика.

ВЪРХОВЕН КАСАЦИОНЕН СЪД

Образувани и решени дела във ВКС на Република България, Наказателна Колегия, по чл. 155 и чл. 159а – 159в от НК през 2007 г. по реда на редовния касационен контрол.

Образувани дела през 2006 г. по чл. 155 НК, чиито решения са излезли през 2007 г.

НОМЕР	ОТДЕЛЕНИЕ	РЕШЕНИЕ	РЕЗУЛТАТ
-------	-----------	---------	----------

707/2006 г.	III	145/2007 г.	Въззивното решение, с което е изменена осъдителната присъда е отменено, а делото е върнато на въззивната инстанция за прилагане на чл. 78А НК.
298/2006 г.	II	1057/2007 г.	Въззивното решение, с което е потвърдена осъдителната присъда е изменено, престъпленията са преквалифицирани в по-леко наказуеми, наказанията са намалени.

Образувани дела през 2006 г. по чл. 159а – 159в НК, чиито решения са излезли през 2007г.

НОМЕР	ОТДЕЛЕНИЕ	РЕШЕНИЕ	РЕЗУЛТАТ
618/2006 г.	II	143/2007 г.	Оставено е в сила въззивното решение, с което е потвърдена осъдителната присъда.
1000/2006 г.	II	268/2007 г.	Оставено е в сила въззивното решение, с което е потвърдена осъдителната присъда.

Общо образувани дела по горните текстове през 2006 г. и решени през 2007 г.: 4

Образувани дела през 2007 г. по чл. 155 НК:

НОМЕР	ОТДЕЛЕНИЕ	РЕШЕНИЕ	РЕЗУЛТАТ
84/2007 г.	II	400/2007 г.	Оставено е в сила въззивното решение, с което е потвърдена осъдителната присъда.
105/2007 г.	I	55/2007 г.	Прекратено поради оттегляне на касационната жалба срещу възивно решение, с което е потвърдена осъдителна присъда.
177/2007 г.	I	618/2007 г.	Въззивното решение, с което е потвърдена осъдителната присъда е отменено. Делото е върнато на въззивната инстанция поради допуснати материални и процесуални нарушения и за преценка по прилагане на чл. 78А НК.
203/2007 г.	III	455/2007 г.	Новата присъда на въззивния съд е изменена,

			престъпленията са преквалифицирани в по-леко наказуеми, наказанията са намалени.
258/2006 г.	I	599/2007 г.	Оставена е в сила осъдителната въззивна присъда.
351/2006 г.	I	754/2007 г.	Оставено е в сила въззивното решение, с което е потвърдена оправдателната присъда.

Образувани дела през 2007 г. по чл. 159а – чл. 159в НК:

НОМЕР	ОТДЕЛЕНИЕ	РЕШЕНИЕ	РЕЗУЛТАТ
668/2007 г.	III	13/2008 г.	Оставена е в сила въззивната осъдителна присъда.

Общо образувани дела по горните текстове за 2007 г. : **7**

Решени дела, образувани по горните текстове през 2007 г., в рамките на същата година: **6**

Общо образувани и решени дела през 2007 г. по горните текстове : **11**

Съдии от трите наказателни отделения на ВКС на РБ са лектори по материално и процесуално наказателно право в НИП, като през 2007 г. са изнасяли лекции и във връзка с престъпленията трафик на хора.

Съдии от ВКС на РБ участваха в процеса на създаване на законопроекта във връзка с правото на компенсация на пострадали от тежки престъпления, каквото престъпление е трафикът на хора.

Съдии от ВКС на РБ участваха при създаването на проект за изменение и допълнение на Закона за защита на лица, застрашени във връзка с наказателно производство.

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

РАЗДЕЛ II „ПРЕВЕНЦИЯ”

Точка 1: Обхващане на рисковите групи от населението (жени, деца и представители на етническите малцинства)

1.1. Разширяване на обхвата на обучението по правата на човека и правата на детето в средното образование и предучилищната подготовка и възпитание, като се

използват възможностите на общообразователната подготовка, извънкласните и извънучилищни дейности.

Проблемите, свързани с демокрацията и човешките права заемат централно място в структурата на учебното съдържание на гражданското образование в българското училище. Обучението по гражданско образование се осъществява през целия 12 годишен цикъл на средното образование в България, съобразно възрастовите особености на учениците. В чл. 8, ал. (2) на Закон за степента на образование, общообразователния минимум и учебния план казва, че общообразователната подготовка се изгражда върху принципите на основните човешки права, правата на детето, ценностите на гражданското общество, свободата на съвестта и свободата на мисълта. В Наредба № 2 за учебно съдържание, раздел „Гражданско образование”, се утвърждават следните ядра на учебното съдържание: „Аз съм гражданин на моята държава”, „Права и отговорности на човека”, „Гражданинът и светът”, „Глобални проблеми на съвременността”, „Граждани, права и отговорности”.

Разработени са няколко помагала, които се използват в образованието и които съдържат модули за насилието:

- „Азбука за теб и мен”, предназначено за работа с деца от 5 до 8 клас с основни теми – „лична неприкосновеност – право и отговорност”, „Насилие в училище” и „Сексуални посегателства, насилие и експлоатация”;
- „Помагало за превенция на насилието в училищната мрежа”, предназначено за работа за педагогически съветници, социални работници и възпитатели. То представлява методика за оценка на поведенчески и физически белези на деца, за които има съмнение, че са подложени на различно по вид насилие у дома;
- „Помагало за развитие на социалните и лични умения на децата, настанени в ДОВДЛРГ”;
- Бюлетин 6 от поредицата педагогически издания на МОН за 2007 г. от цикъла „Организация и управление на образованието” е изцяло посветен на проблема насилие между и срещу деца като в него има статии, представящи основни концепции, дефиниции, подходи и примери за практически стъпки на училищно ниво и на ниво детска градина;

В момента се работи по проект „Превенция на насилието между деца в образователните институции”, финансиран от УНИЦЕФ и реализиран съвместно с

Държавната агенция за закрила на детето, който има за цел да създаде и приложи цялостна програма за превенция на насилието, на системно и организационно равнище в училище.

В рамките на Националната програма на „Училището – територия на учениците”, за развитие на извънкласните и извънучилищните дейности са одобрени 1 360 проекта на обща стойност 9 751 000 лева. Минималният брой деца, обхванати в тях деца е 67 800. В постоянни или временни групи в областта на извънучилищните дейности са обхванати минимум 60 000 деца. Оценени са всички 666 кандидатствали проекти по програмата „Да направим училището привлекателно за младите хора” в рамките на оперативна програма „Развитие на човешките ресурси” и са класирани 256 на обща стойност около 9,5 млн. лв.

1.2. Създаване, разпространение и популяризиране на обучителни модули и модели на местни и училищни политики, информационни материали и пособия за учители, секретари и членове на МКБППМН, ученици и родители във връзка с темите на сексуалната експлоатация и трафика на хора.

В „Ръководството за работа на директора и учителя през учебната 2005/2006 г.” са публикувани насоки за дейността на училищните комисии за превенция и за работа с всички деца, които попадат в категорията „деца в риск”. Училищните комисии проучват и предлагат решения за:

- Причините за противообществените прояви на учениците от съответното училище;
- Факторите, застрашаващи сигурността на учениците;
- Проблемите на учениците, живеещи в неблагоприятна среда - семейства с родител/и/, изтърпяващи присъда; семейства с криминално проявени родители; семейства с родители, които злоупотребяват с алкохол или наркотици; семейства с психично болни родители; семейства, в които се упражнява различен вид насилие; социално слаби семейства; семейства, в които децата не се отглеждат от родителите;
- Причините за системно непосещение на училище и отпадане, причините за бягства от дома;
- Случаите на различно по вид насилие срещу децата;
- Възможностите за включване на различни деца в определени дейности с превантивен характер.

Ежегодно се провеждат регионални семинари с педагогически съветници за обсъждане на проблема насилие и прилагане на мерки на училищно ниво като в семинарите участват

социални работници, представители на МКБППМН, представители на превантивно-информационни центрове и представители на полицията.

Обучения за различните категории педагогически кадри са включени в рамките на Тематичния план за квалификация на педагогическите кадри, реализиран от Националния педагогически център. Основни теми са „Превенция на отпадането на учениците от училище”, „Професионално ориентиране и консултиране”, „Разпознаване и превенция на рисковото поведение у децата – зависимост от психотропни вещества, тютюнопушене, алкохол, компютри и др.”, „Превенция на агресията (външна и вътрешна) в училище”, „Превенция на деца и ученици от въвличането в проституция и трафик зад граница”, „Работа в мултиетническа среда”, „Създаване на позитивна нагласа у родителите към училищната среда”.

МИНИСТЕРСТВО НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ

РАЗДЕЛ II „ПРЕВЕНЦИЯ”

Точка 1: Обхващане на рисковите групи от населението (жени, деца и представители на етническите малцинства)

1.2. Създаване, разпространяване и популяризиране на обучителни модули и модели на местни и училищни политики, информационни материали и пособия за учители, секретари и членове на МКБППМН, ученици и родители във връзка с темите на сексуалната експлоатация и трафика на хора.

В рамките на проект на Международната организация по миграция (МОМ) на Аерогара-София са разпространени информационни материали за трафика на хора от България към Великобритания с цел трудова експлоатация.

1.3. Разяснителни дейности по правата на жертвите на трафик на хора и на възможностите за оказване на помощ и закрила сред представители на рисковите групи, особено сред етническите малцинства.

На всички гранични контролно-пропускателни пунктове са разпространени материали с информация за жертвите на трафик, изготвени от МОМ и фондация "Асоциация Анимус".

Утвърдена е практиката, в хода на работата по конкретни случаи при провеждане на беседи с жертви на трафик и потенциални жертви на трафик от страна на полицейските служители да се разясняват техните права според действащото българско законодателство, възможностите за оказване на помощ и закрила, рисковете, на които са изложени.

Точка 2: Провеждане на изследвания и организиране на информационни кампании

2.3. Популяризиране на специализираната електронна страница на ДАЗД <http://www.stopech.sacp.government.bg/> и специализираната електронна страница на ЦКБППНМ във всички видове училища, детски градини, домове за деца, ВУИ, СПИ и поправителните домове към Министерството на правосъдието.

Служителите на МВР популяризират специализираната електронна страница на ДАЗД пред чуждестранни партньори - представя се сътрудничеството на МВР по линия на трафика на хора с партньори на национално ниво.

2.6. Провеждане на кръгла маса, посветена на проблема за легализиране на проституцията и неговите евентуални отражения върху трафика на хора.

Представители на МВР участваха в организираната от НКБТХ кръгла маса за и против легализирането на проституцията в България в контекста на трафика на хора.

2.7. Провеждане на съвместни инициативи с медиите за отразяване на проблемите, свързани с трафика на хора.

Служители на МВР са участвали в телевизионни предавания, посветени на проблема с трафика на хора, излъчени по БНТ и ВВТ.

РАЗДЕЛ III "ОБУЧЕНИЕ И КВАЛИФИКАЦИЯ НА КАДРИ"

Точка 3: Повишаване квалификацията на служителите на МВР, работещи по трафика на хора в Академията на МВР и в нейните центрове за специализация и професионална подготовка.

- В Академията на МВР ежегодно се провежда специализирано обучение по противодействие на трафика на хора със следния тематичен обхват: международни и вътрешни правни актове, регламентиращи противодействието на трафика на хора; елементи на трафика на хора; трафикът на хора като форма на организирана престъпност; структури от системата на МВР с компетенции по противодействието на трафика на хора; дейност на неправителствените организации за подкрепа и реинтегриране на жертвите на трафика на хора; регионални инициативи и критерии

за борба с трафика на хора. Посоченото учебно съдържание е организирано в различни курсове за първоначално полицейско обучение, професионална специализация и повишаване на квалификацията на служителите от ГДБОП, ГДГП и структурите на Криминална полиция. По тази програма през 2007 г. в АМВР са обучени 162 полицейски служители от различни служби, работещи по линия на трафика на хора.

- Служители на ГДБОП и ГДГП участват в програма на CEPOL за обмен на старши полицейски служители и преподавателски състав с цел повишаване на квалификацията по противодействие на трафика на хора.
- Служители на ГДБОП и звената за борба с организираната престъпност в областните дирекции "Полиция" участват и в различни обучения, организирани в сътрудничество с полицейските служби на други държави (САЩ, Холандия, Австрия и Франция).

Точка 4: Обучение на дознателския апарат по методиките на разследване на престъпления, свързани с трафика на хора.

През 2007 г. в рамките на проект PHARE - BG 2004/IB/JH/09 "Модернизиране на българската полиция и повишаване на ефективността на работа чрез усъвършенстване на специализираните структури на полицейското разследване в МВР" в АМВР са проведени четири петдневни семинара за полицейски дознатели (общо 80 служители). В тях е включена и проблематиката по разследване на престъпления, свързани с трафика на хора.

През изминалата година, в рамките на посочения проект, авторски колектив (съставен от преподаватели от Академията и обучители от практиката, участвали в семинарите) публикува методическо ръководство за разкриване и разследване на сексуални престъпления, в което е включена и тематиката за престъпления, свързани с трафика на хора.

РАЗДЕЛ IV „ЗАЩИТА, ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ И РЕИНТЕГРАЦИЯ НА ЖЕРТВИТЕ НА ТРАФИК НА ХОРА”

Точка 1: Актуализиране на Координационния механизъм за рефериране и обгрижване на случаи на непридружени български деца и деца-жертви на трафик, завърнали се от чужбина.

Служители на различните компетентни служби в МВР участват активно в Междуведомствената работна група за актуализиране на Координационния механизъм.

Точка 3: Разработване на мерки за ограничаване и предотвратяване използването на Интернет за привличане на потенциални жертви на трафик на хора.

- Изградена е електронна страница www.cybercrime.bg, на който могат да бъдат подавани сигнали за случаи на сексуална експлоатация на деца и трафик на деца. Страницата е разработена съвместно от служители на ГДБОП и ученици от Софийската професионална гимназия по електроника "Джон Атанасов" и предлага информация на български и английски език. Подадените сигнали се проверяват от служители на МВР съвместно с ДАЗД и Интернет-доставчици.
- Провежда се обучение на служители на МВР за разследване на престъпления в Интернет и събиране на on-line доказателства.
- Провеждат се и кампании в партньорство с неправителствени организации за повишаване информираността на обществото (кампания "Децата - безопасно в Интернет", проект "Гореща линия", в който партньори са ДАЗД, ГДБОП и фондация "Приложни изследвания и комуникации")
- В ГДБОП функционира точка за контакт с чуждестранни полицейски служби, работеща в режим 24/7, чрез която може да бъде предоставена информация или поискано съдействие във връзка с различни престъпления, осъществявани чрез Интернет.

РАЗДЕЛ V "МЕЖДУНАРОДНО СЪТРУДНИЧЕСТВО"

Точка 1: Установяване на двустранни контакти, обмяна на опит и най-добри практики между НКБТХ и сходни структури, както и държавни институции, работещи по въпросите на борбата и превенцията на трафика на хора в държави членки на Европейския съюз и трети държави.

През 2007 г. продължи взаимодействието по линия на противодействие на трафика на хора между структурите на българската полиция и съответните чуждестранни партньори. Особено активно бе сътрудничеството с полицейските служби на Франция, Белгия, Испания, Германия, Великобритания, Холандия и Норвегия. Служители на МВР участват в множество проекти, конференции и семинари, по време на които са установени двустранни контакти, обменени са опит и най-добри практики. По-важните проекти са:

- "Мрежа за борба с трафика на хора в Централна и Източна Европа" в рамките на проект "ХЕРА";
- "Изграждане на ефективен отговор срещу трафика на деца посредством изучаване на механизмите на трафикиране и на реалните нужди на най-изложените на риск групи";
- "Организиране на регионална мрежа за сътрудничество и съвместно обучение на представители на правоохранителната и правораздавателната система, международни и неправителствени организации за противодействието на трафика на хора";
- "Развитие на транснационален механизъм за рефериране на жертви на трафика на хора в Югоизточна Европа" на МЦРМП;
- Проект за подобряване на взаимодействието между правоохранителните органи на България и Великобритания в областта на противодействието на трафика на хора (наред с това, по искане на британската страна, служител на МВР беше дългосрочно командирован във Великобритания за оказване на съдействие по линия на трафика на хора);
- Проект "Илейра" на гръцкото Министерство на вътрешните работи - трансграничен план за действие за борба с трафика на хора;
- Проект "Укрепване на капацитета на полицията за намаляване трафика на хора, каналджийството и нелегалната миграция";
- В Програмата за двустранно полицейско сътрудничество с Министерството на вътрешните работи на Франция и заложена и се изпълнява дейност "Усъвършенстване на борбата срещу сводничеството";
- Трафикът на хора е един от компонентите и в Двустранната програма за полицейско сътрудничество за 2006-2008 в изпълнение на Меморандума за разбирателство за полицейско сътрудничество между МВР на Република България и МВР на Холандия

Служители на МВР са участвали и в следните по-важни международни прояви:

- Осма среща на работната група на Интерпол по трафика на жени;
- Международна конференция на тема "Противодействие на трафика на хора", организирана от МОМ, посолствата на Кралство Норвегия и Кралство Швеция и Националната следствена служба;
- Регионална конференция по противодействие на трафика на хора, организирана от Съвета на Европа със съдействието на фондация "Конрад Аденауер";
- Годишна експертна среща на Европол по трафик на хора;

- Заседание за разглеждане на докладите на Република България по Факултативните протоколи към Конвенцията за правата на детето относно търговията с деца, детската проституция и детската порнография и относно въвличането на деца във въоръжен конфликт, проведено в рамките на 46-та сесия на Комитета по правата на детето към ООН;
- Конференция "Трафик на хора в Черноморския регион", организирана от МЦРМП, Службата на ООН по наркотиците и престъпността и ЧИС;
- Международен форум за отбелязване на Европейския ден за борба с трафика на хора под надслов "Време за действие", организиран от ЕК;
- Работна среща на полицейските служители, работещи в сферата на противодействието на трафика на хора, организирана от SECI-център и Генералната дирекция за борба с организираната престъпност на Румъния;
- Годишна експертна среща на Европол по въпросите, касаещи злоупотребата с деца;
- Поредица от семинари по линия на гранична полиция на тема "Действия срещу трафика на хора - наказателни и процесуални мерки", проведени в Ереван, Париж и Виена.

Точка 2: Предоставяне на българското законодателство и практика в борбата с трафика с хора в рамките на двустранните отношения и по линия на многостранното сътрудничество.

При своето участие в проекти, конференции, семинари и двустранни срещи, служителите от компетентните служби на МВР, работещи по линия на трафика на хора, са предоставяли на свои чуждестранни партньори копия на българските законодателни актове в тази област. Изнесени са множество презентации с информация за българското законодателство, за сътрудничеството на национално ниво между държавните институции и неправителствените организации, както и за международното сътрудничество. Представяни са примери за добро международно сътрудничество при работа по конкретни случаи.

ВЪРХОВНА КАСАЦИОННА ПРОКУРАТУРА

Точка 2: Разработване на система от критерии и показатели за определяне на общини, в които да бъдат създадени МКБТХ.

За подпомагане формирането на МКБТХ е изготвен анализ на дейността на прокуратурата в борбата с трафика на хора през 2006 г., който е предоставен на НКБТХ. Отразени са следните тенденции:

Запазване на тенденцията на неравномерно разпределение на наказателните производства за трафик на хора по региони. В някои региони – Смолян, Ловеч, Монтана, Перник, Враца случаи на трафик на хора не са регистрирани или са единици за година. В същото време по-голямата част от производствата са концентрирани от години в няколко региони на страната – Бургас, Сливен, Пазарджик, Пловдив, Русе, Благоевград.

При международния трафик – чл. 159б от НК, се наблюдава тенденция към устойчивост при трафикирането на жертвите от отделни региони в страната към определени страни крайна дестинация: Сливен – към Холандия и Белгия; Пловдив, Пазарджик – към Франция, Италия, Испания; Варна, Добрич, Разград – към Германия, Чехия и скандинавските страни.

Приложени са и съответните статистически данни в подкрепа на посочените по-горе изводи.

Точка 5: Създаване на организация за проучване, анализ и отчетност на статистически данни във връзка с трафика на хора към НКБТХ.

ВКП пое ангажимент по инициирания от Международния център за развитие на миграционната политика проект да бъде национален депозант на статистическите данни за трафикантите. За целта има заповед на ръководството на ПРБ, във Виена е обучен служител от ВКП за работа със софтуера. Получена е МЦРМП компютърна конфигурация. Очаква се получаването на преведения на български софтуер за стартиране на проекта.

РАЗДЕЛ II „ПРЕВЕНЦИЯ”

Точка 2: Провеждане на кръгла маса, посветена на проблема за легализиране на проституцията и неговите евентуални отражения върху трафика на хора.

На проведената през месец декември 2007 г. в х-л „Шератон” кръгла маса по проблема за легализацията на проституцията, участие взе г-н Христо Манчев, заместник главен прокурор, г-н Евгени Диков, прокурор от ВКП и г-н Румен Боев заместник апелативен прокурор на Пловдивската апелативна прокуратура.

РАЗДЕЛ III „ОБУЧЕНИЕ И КВАЛИФИКАЦИЯ НА КАДРИ”

Точка 2: Обучение на магистрати в областта на предотвратяването и противодействието на трафика на хора.

Съвместно с Фондация „Център Надя” в периода април – май 2007 г. бяха проведени пет двудневни семинара по апелативни райони, като основни лектори в тези семинари бяха прокурорът Евгени Диков и прокурорът от Окръжна прокуратура Пазарджик - г-жа Нели Попова. В семинарите взеха участие следователи и прокурори, както и (за първи път в подобни мероприятия) съдии от съответните районни съдилища.

На 20.12.2007 г. е подписан Меморандум за разбирателство между прокуратурата на Република България, Националният институт на правосъдието и Министерството на правосъдието на САЩ (Служба за чуждестранно развитие, подпомагане и обучение на прокурори). Съгласно меморандума е предвидено да се реализират устойчиви учебни програми за прокурори по няколко теми, една от които е „Противодействие на трафика на хора”.

Точка 4: Обучение на дознателския апарат по методиките на разследване на престъпления, свързани с трафика на хора.

През септември 2007 г. е даден за предпечатна подготовка и печат актуализиран „Наръчник за борба с трафика на хора”. Наръчникът съдържа методика за разследване на престъплението „трафик на хора” и е отпечатан в тираж от 140 бр. от издателство „Си Би”.

РАЗДЕЛ V „МЕЖДУНАРОДНО СЪТРУДНИЧЕСТВО”

Точка 2: Представяне на българското законодателство и практика в борбата с трафика на хора в рамките на двустранните отношения и по линия на многостранното сътрудничество.

На проведената на 08.03.2007 г. в НСлС международна конференция, посветена на борбата с трафика на хора, с участието на представители на Швеция, Норвегия, Великобритания и др., както и на проведената през м. февруари, октомври и ноември 2007 г. - двустранни работни срещи с представители на Италия, Холандия и Норвегия от представители на ВКП, Окръжна прокуратура - София окръг и Окръжна прокуратура – Пазарджик е представяно българското законодателство и добрите практики в борбата с трафика на хора.

ДЪРЖАВНА АГЕНЦИЯ ЗА ЗАКРИЛА НА ДЕТЕТО

Реализирани дейности от ДАЗД във връзка с изпълнението на Националната програма за предотвратяване и противодействие на трафика на хора и закрила на жертвите му за 2007 г.

РАЗДЕЛ I „ИНСТИТУЦИОНАЛНИ И ОРГАНИЗАЦИОННИ МЕРКИ”

Точка 4: Създаване на кризисен център за временно настаняване на деца-жертви на трафик на хора в София.

ДАЗД има експертно участие в срещи за обсъждане на създаването на кризисен център в Пасарел, като изрази принципната си подкрепа.

Точка 5: Създаване на организация за проучване, анализ и отчетност на статистически данни във връзка с трафика на хора към НКБТХ.

Представители на ДАЗД взеха участие в семинар по проекта “Програма за подпомагане разработването на транс-национални механизми за рефериране на трафикирани лица в Югоизточна Европа”, който се проведе през месец ноември 2007 г. Проектът се осъществява от НКБТХ, МВР, Международния център за развитие на миграционната политика (МЦРМП). Обсъден бе текстът на "Наръчника за събиране на данни в борбата с трафика на хора в Югоизточна Европа: разработване на регионални критерии".

РАЗДЕЛ II “ПРЕВЕНЦИЯ”

Точка 1: Обхващане на рисковите групи от населението (жени, деца и представители на етническите малцинства).

1.2. Създаване, разпространяване и популяризиране на обучителни модули и модели на местни и училищни политики, информационни материали и пособия за учители, секретари и членове на МКБППМН, ученици и родители във връзка с темите на сексуалната експлоатация и трафика на хора.

ДАЗД разработи “Практическо ръководство за социална работа с деца, преживели насилие” и “Методика за оценка на риска от насилие в семейството”, предназначени за социалните работници от отделите “Закрила на детето“ и “Социална закрила” в дирекции “Социално подпомагане”, когато работят по сигнали и случаи на насилие над деца и

превенция на насилието. За популяризирането на добри практики за работа по превенция на насилието е открита нова рубрика в електронната страница на ДАЗД на тема „Добри практики”, в която се показва опита на общините за максимален обхват на децата в образователната система – връщане и задържане в училище. Преиздадени са и книжките "Всички деца са различни, но с равни права", "Конвенция на ООН за правата на детето", "Насилие – как да се предпазим от него", "Сигурност и безопасност на пътя", "Сам в къщи" (съвети за родителите), "Система за закрила на детето", "Всички деца имат равни права". Издадени са и листовки за "Сигурност и безопасност в Интернет" и "Рискове и последици от употребата на психоактивни вещества".

В училищата се разпространява “Помагало по превенция на насилието в училищната мрежа”, като то е публикувано и на електронната страница на ДАЗД. Филмът “Деца против насилието”, чиито автори са ученици от гр. Кюстендил, също е разпространен в училищната мрежа.

Експерти на ДАЗД участваха в междуведомствена работна група за разработване на “Справочник със съвети към пострадалите лица за получаване на бърза и ефективна защита в случай на домашно насилие”, който ще бъде отпечатан в 15 000 тираж и ще се разпространява в държавните институции, отговорни за закрила на детето, в училищата, НПО, работещи с жертви на насилие и др. За първия учебен ден на учебната 2007/2008 г. Държавната агенция за закрила на детето инициира разработването на информационни материали за представяне дейността на *Клуб „Тийнейджър”* и *Клуб „Родител”* в тираж 5 000 бройки и от двата вида листовки.

Точка 2: Провеждане на изследвания и организиране на информационни кампании.

2.3. *Популяризиране на специализираната електронна страница на ДАЗД <http://www.stopech.sacp.government.bg/> и специализираната електронна страница на ЦКБППНМ във всички видове училища, детски градини, домове за деца, ВУИ, СПИ и поправителните домове към Министерството на правосъдието.*

Специализирани интернет страници на ДАЗД:

ДАЗД поддържа и специализирани Интернет страници “Противодействие на сексуалната експлоатация на деца с търговска цел” и „Прилагане на Конвенцията за правата на детето”.

Основната цел на сайта www.stopech.sacp.government.bg, стартирал през 2004 г., е да предоставя пълна информация по проблема сексуална и трудова експлоатация като: национално законодателство, международни стандарти, национални документи, практики,

полезна информация. Важен акцент е формата за подаване на сигнали, от която до момента са получени общо 483 сигнала за нарушени права на деца, като немалка част от тях са за незаконно и вредно съдържание в Интернет – детска порнография, продажба на материали, за които своевременно са предприети съвместни действия с МВР (Главна дирекция за борба с организираната престъпност) и Прокуратурата за отстраняване на съдържанието. За 2007 г. общият брой на получените сигнали е 219, отнасящи се до насилие – физическо, психическо, сексуално; пренебрегване/неглижиране; незаконно и вредно съдържание в Интернет.

Страница „Прилагане на Конвенцията за правата на детето“ /www.crc.sacp.government.bg/ има за цел популяризиране правата на детето, предоставяне на информация за напредъка по прилагането на Конвенцията за правата на детето и системата на мониторинг по спазване правата на детето.

В сайта на ДАЗД се публикува и информация за изчезнали български и чуждестранни малолетни и непълнолетни граждани.

Он-лайн консултиране:

От месец май 2003 г. Държавната агенция за закрила на детето предоставя услугата анонимно Интернет консултиране – Клуб “Тийнейджър”: <http://www.sacp.government.bg/teensclub.htm>. От създаване на рубриката до месец декември 2007 г., Клуб “Тийнейджър” е консултирал общо 816 потребители, сред които деца, родители, учители, граждани. За 2007 г. консултираните потребители са 115. Това е една уникална услуга, предлагана от ДАЗД, която се реализира напълно безплатно за потребителите и за която отговарящите на въпросите в рубриката не получават допълнително финансово възнаграждение. Сайтът е изключително посещаван и въпросите могат да се класифицират в няколко направления: психологическа помощ; сексуални теми; отношения в семейството и училището; промените в тялото, настъпващи в тийнейджърска възраст; смисъл на живота; зависимостта към дрога поведение и др.

От 1 юни, 2007 г. ДАЗД предоставя онлайн консултиране за родители, които свободно да задават всякакви въпроси, свързани с развитието и правата на децата си. За Клуб „Родител” се грижи екип от професионалисти в областта на психологията, правото, социалните дейности, педагогиката. До момента към Клуб „Родител” са се обърнали 23 родители.

2.4. Създаване на пилотен проект за гореща телефонна линия за деца с национално покритие за информиране, консултиране и помощ на деца в риск (вкл. деца-жертви на трафик на хора).

Националната телефонна линия за деца като важен елемент на системата от мерки за закрила на децата от насилие, злоупотреба и експлоатация е включена в редица политически документи: Националната програма за закрила на детето - 2007 г. и Националният интегриран план за прилагане на Конвенцията на ООН за правата на детето 2006 - 2009 г, предвижда създаването на национална гореща телефонна линия за деца. Стартира изпълнението на пилотен проект **“Национална гореща телефонна линия за деца - 0800 19 100”**, който е съвместна инициатива на ДАЗД и представителството на УНИЦЕФ в България. Изпълнител на проекта е Фондация “Център Надя”. В обслужването на линията са неглижирани 7 консултанти и 14 оператори.

Националната гореща телефонна линия за деца предоставя кризисна интервенция, консултиране, специализирана информация за правата на децата и извършва насочване към подходящи доставчици на услуги и ОЗД/ОСЗ.

Целите на линията са да предостави на децата партньор, с когото биха могли да разговарят по въпроси и проблеми, които ги безпокоят и вълнуват; да идентифицира случаи на деца в риск и да предприеме необходимите мерки; да информира и популяризира системата за закрила на детето; да разшири възможностите за подаване на сигнали за нарушаване на правата на децата.

Характеристики на линията са лесно запомнящ се номер – 0800 19 100; национално покритие, безплатна и денонощна услуга, спазване на принципите на конфиденциалност и относителна анонимност.

В основата на комуникационната кампания са стихове на Лора Граймс - четиринадесетгодишно момиче, което е сложило край на живота си в резултат на малтретиране в училище. Комуникационната кампания е разработена от MAG Advertising и в нея са включени известните личности като Димитър Бербатов и Ани Салич – посланици на УНИЦЕФ за България, Румънеца и Енчев, Лора Крумова, Димитър Рачков, Владимир Карамазов, Дичо от D2, Константин и Райна, Теодор и Кремена. Медите, ангажирани в тази кампания са БНТ, бТВ, Нова телевизия, Списание Мениджър, вестниците Монитор, Стандарт, 7 дни спорт, Медридиан мач, Медиа 5100, Устрем, Печатна база ДЕДРАКС ООД, Издателство ПРОСВЕТА, БНР, редица web – сайтове и т.н.

От гледна точка на системата за закрила на децата, информацията и данните, постъпващи чрез телефонната линия, ще позволят да се очертаят, анализират и проследят тенденциите и проблемите по отношение закрилата и грижата за децата, което в дългосрочен аспект ще подпомогне разработването на адекватни политики и практики в

тази сфера. Създаването на национална гореща телефонна линия за деца в България подпомага националната система за закрила на детето и хармонизира националната практика с утвърдените международни стандарти в областта на закрилата и грижите за деца.

2.5. Провеждане на информационна кампания за повишаване на осведомеността на обществото по проблемите на трафика на хора, включително запознаване с възможностите за легална работа в чужбина.

ДАЗД инициира и активно участва в мероприятия, включени в десетдневката срещу трафика на хора през месец октомври, организирана от Националната комисия за борба с трафика на хора (НКБТХ) във връзка с отбелязването на 18 октомври - ден за борба срещу трафика на хора. В рамките на десетдневката ДАЗД бе съорганизатор с НКБТХ на кръгла маса – дискусия по проблемите на трафика на деца с участието на представители на държавни институции, международни и неправителствени организации.

2.6. Провеждане на кръгла маса, посветена на проблема за легализиране на проституцията и неговите евентуални отражения върху трафика на хора.

Представител на ДАЗД участва в дискусиите на кръглата маса „За и против легализирането на проституцията в България в контекста на трафика на хора – гледни точки и добри практики”.

РАЗДЕЛ III „ОБУЧЕНИЕ И КВАЛИФИКАЦИЯ НА КАДРИ”

Точка 1: Обучение на служителите от администрацията на НКБТХ и на МКБТХ, както и експертите от постоянната работна група към НКБТХ.

Експертът, определен да представлява ДАЗД в постоянната работна група към НКБТХ, участва в обучение на тема “Изграждане на капацитета на Националната комисия за борба с трафика на хора”, 8-17 май, 2007 г. в Италия и Украйна. Целта на обучението бе запознаване с действащите практики в областта на борбата срещу трафика на хора в страна “дестинация” и страна “произход” за създаване на предпоставки за изграждане на капацитет за взаимодействие в българския контекст; обучителен семинар по проект по програма AGIS 2006 “Оперативна работа в мрежа, сътрудничество и съвместно мултидисциплинарно обучение за експерти на правораздавателните, правоохранителните органи, неправителствените организации и международни организации, в борбата с трафика на хора”, организиран от НКБТХ, НСлС и МОМ - България.

Точка 5: Обучение на дипломати и консулски служители за работа в случаи на трафик на хора (при подготовката им за работа в чужбина).

Представителят на ДАЗД в постоянната експертна работна група към НКБТХ изнесе лекция в Дипломатическия институт на МВнР на тема: “Проблеми на деца, въввлечени в различни форми на експлоатация в чужбина. Изоставени писма. Взаимодействие на ДАЗД и дипломатическите и консулските представителства. Единен координационен механизъм.”

РАЗДЕЛ IV “ЗАЩИТА, ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ И РЕИНТЕГРАЦИЯ НА ЖЕРТВИТЕ НА ТРАФИК НА ХОРА”

Точка 1. Актуализиране на Координационния механизъм за рефериране и обгрижване на случаи на непридружени български деца, завърнали се от чужбина.

Прилагането на Координационния механизъм за рефериране и обгрижване на случаи на непридружени български деца и деца – жертви на трафик, завръщащи се от чужбина, е една от водещите дейности по приоритета "Защита, възстановяване и реинтеграция на децата-жертви на насилие, сексуална и трудова експлоатация" от Националната програма за закрила на детето 2007. Ефективното прилагане на този механизъм, който представлява добра практика за междуинституционален и интердисциплинарен подход, доведе до рязко увеличение на реферираните случаи. Броят на реферираните случаи през 2007 г. е 102. Отчетеното намаляване в сравнение с предшестващата година (през 2006 г. реферираните случаи са 170) се обяснява с възможността за свободно движение на хора, произтичаща от членството на България в ЕС.

С цел предприемане на мерки срещу повторен трафик на репатрираните в България деца, след обстойно проучване на обстоятелствата със съдействието на компетентните органи и при наличие на данни от български или чужд компетентен орган, че по време на пребиваването си в чужбина децата са били въввлечени или използвани за дейности по чл. 11 от Закона за закрила на детето, бяха изпратени 39 предложения до министъра на вътрешните работи за прилагане на мерките по чл.76а, ал.1 от Закона за българските документи за самоличност (ЗБДС).

Бяха предприети действия за актуализиране на Координационния механизъм за рефериране и обгрижване на случаи на непридружени деца и деца-жертви на трафик, завръщащи се от чужбина, както следва: ДАЗД инициира сформирването на междуведомствена група за актуализиране на механизма с представители на държавни институции и неправителствения сектор, участвали в неговото разработване - МВР, МВнР,

МТСП, АСП, ЦКБППМН, НКБТХ, МЗ, МОН, ДАТ, ДАМС, МОМ, МОТ, сдружение “Пренебрегнати деца” – ЕСРАТ България, Център “Надя”, фондация “Джендър образование, изследвания и технологии”, фондация “Партньори – България”, фондация “Асоциация Анимус”, КЕЪР – България, Промедия; организира заседание на работната група и обобщава постъпилите предложения за анкуализиране на механизма.

Точка 3: Разработване на мерки за ограничаване и предотвратяване използването на Интернет за привличане на потенциални жертви на трафик на хора.

В изпълнение на приоритет II от Националната програма за закрила на детето “Повишаване на ефективността на мерките за защита на децата от насилие, злоупотреба и други форми на експлоатация”, през 2007 г. ДАЗД продължи да работи по темата „Интернет и правата на детето”. Продължи успешното сътрудничество с други държавни институции, неправителствения сектор и бизнеса за осигуряване на безопасно Интернет пространство за децата. Преиздадени и разпространени бяха правилата за безопасна работа в Интернет както за децата, така и за техните родители.

Представители на ДАЗД участваха в организационния комитет на Първия летен младежки фестивал дигиталната култура, който се проведе в началото на месец юли 2007 г. ДАЗД иницира и проведе състезания в три възрастови групи по игрите, разработени по идеи на деца в рамките на конкурса “Игра с твоята идея”. Игрите бяха разпространени във всички домове за деца и качени на сайта на ДАЗД.

ДАЗД участва в Обществения съвет за борба с вредното и незаконно съдържание в Интернет. В сътрудничеството с Обществения съвет бе реализиран проект Национална гореща линия за борба с вредното и незаконно съдържание в Интернет, като част от международната асоциация на горещите линии INHOPE, по програмата на ЕК “Safer Internet”. Горещата линия за борба с незаконно и вредно съдържание в българското Интернет-пространство има за цел както да изостри вниманието на българските потребители на Интернет към проблема, така и да поддържа автоматизиран онлайн-механизъм за подаване на сигнали, тяхната обработка, обобщаване и проследяване.

През 2007 г. продължи партньорството по проект “Детето в мрежата” с фондация “Партньори-България” и Британското посолство в България, във връзка с който през 2006 г. бе реализирана кампания под мотото “Никога не знаеш кой стои от другата страна”. Основната цел на проекта е противодействие на въвличането на деца в сексуална и трудова експлоатация. С реализацията си проектът обедини усилията на държавните институции (Държавната агенция за закрила на детето и Министерство на вътрешните работи),

неправителствените организации и бизнеса („Майкрософт – България” и „Компютел”). През изминалата година продължи разпространяването на разработените правила за безопасна работа в Интернет, предназначени за деца и родители. Стартира разработването на помагало за педагогическия персонал във връзка с безопасното използване на Интернет.

ДАЗД организира кръгла маса “Децата в информационното общество – възможности и рискове”, която се състоя на 7 декември 2007 г. в София. Целта бе да се обменени информация за добри практики в подхода за превенция, повишаването на обществената осведоменост за рисковете в "глобалната мрежа", но също и възможностите, които предоставят новите информационни технологии за развитие на децата и младите хора. Тази инициатива изрази и съпричастността на ДАЗД към изпълнението на тригодишната програма на Съвета на Европа “Да изградим Европа с и за децата” и е в потвърждение на последователната работа на ДАЗД за реализиране на правата на децата в Интернет. В дискусиите взеха участие представители на държавните институции, неправителствения сектор, бизнеса и научните среди, а именно: ГДБОП, ДАИТС, МОН, МТСП, Майкрософт, Компютел, асоциация Родители, Фондация приложни изследвания и комуникации, Гореща линия за вредно и незаконно съдържание в Интернет - web 119, деца от техникум по електроника “Джон Атанасов”, изследователи от Институт по философски изследвания на БАН, Факултет по журналистика и масова комуникация на СУ и др. Направени бяха презентации в рамките на четири тематични модула: Децата в Интернет – рискове и безопасност; проекти за безопасен Интернет; Децата в Интернет – възможности за развлечение и обучение и Етика на информационното общество. Материалите от срещата ще бъдат събрани и издадени в обща брошура.

Представители на ДАЗД взеха участие и в редица национални и международни форуми по темата, като най-важните бяха: европейска експертна среща на тема “Етични аспекти на информационното общество: етика и право в информационното общество”, конференция „Да защитим децата и младите хора онлайн”.

През 2007 г. експерти от ДАЗД участваха в редица медийни изяви, свързани с осигуряване на безопасно Интернет пространство за децата и функционирането на рубриците Клуб Тийнейджър” и Клуб „Родител”, в телевизия “Диема”, вестник „Телеграф”, радио „Стара Загора”, телевизия „Здраве”, радио „Хоризонт”, радио „Благоевград” и др. Беше подготвена и статия за списание „Ученически свят”, рубриката „Насаме с психолога”, на тема „Агресията в Интернет”.

МИНИСТЕРСТВО НА ТРУДА И СОЦИАЛНАТА ПОЛИТИКА

РАЗДЕЛ II „ПРЕВЕНЦИЯ“

Точка 2: Провеждане на изследвания и организиране на информационни кампании.

2.5. Провеждане на информационна кампания за повишаване на осведомеността на обществото по проблемите на трафика на хора, включително запознаване с възможностите за легална работа в чужбина.

През месец февруари 2007 г. до всички териториални поделения на Агенция по заетостта (АЗ) са изпратени плакати и информационни дигитални относно явлението трафик на хора. Плакатите са изложени в информационните зони на дирекции “Бюро по труда” (ДБТ) в цялата страна. Информационните дигитални са на разположение на лицата, посещаващи ДБТ.

При провеждане на интервютата за работа в Испания и Германия по условията на сключените спогодби за обмен на работна сила, АЗ информира кандидатите за основните им права и задължения по трудовото законодателство на съответната държава, набляга на необходимостта от притежание на трудов договор и разрешение за работа, за да бъде легален престоя, както и на задължението да имат винаги в себе си документ за самоличност. За Испания лицата разполагат и с информационен материал с телефоните на местните бюра по труда и инспекция по труда, както и на трудовото аташе в българското посолство в Мадрид.

РАЗДЕЛ IV "ЗАЩИТА, ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ И РЕИНТЕГРАЦИЯ НА ЖЕРТВИТЕ НА ТРАФИК НА ХОРА"

Точка 1: Популяризиране и актуализиране на Координационния механизъм за рефериране и обгрижване на случаи на непридружени български деца и деца-жертви на график, завърнали се от чужбина.

АСП е дала своите предложения за актуализиране на Координационния механизъм и е изразила становище по предложенията на другите институции за актуализиране на Координационния механизъм.

Точка 5: Включване на жертвите на трафик на хора в подходящи форми на обучение и квалификация.

Агенция по заетостта (АЗ) предоставя услуги по заетост на търсещите работа лица, регистрирани в ДБТ, като не допуска пряка или непряка дискриминация, привилегии или ограничения, основани на народност, произход, пол, сексуална ориентация, раса, цвят на кожата, възраст, политически и религиозни убеждения, членуване в синдикални и други обществени организации и движения, семейно, обществено и материално положение и наличие на психически и физически увреждания. Агенцията по заетостта (АЗ) организира и финансира обучение на регистрирани безработни лица по професии, необходими за заемане на свободни работни места, заявени от работодатели. С цел повишаване на мотивацията на обезкуражените лица за по-активно поведение на пазара на труда и придобиване на умения за самостоятелно търсене на работа, АЗ организира мотивационно обучение, както и обучение за придобиване на базисни умения - комуникативни умения, умения за работа в екип и други.

Съществуващите центрове "Работа" към част от ДБТ развиват дейността по професионално ориентиране на лица без квалификация и такива, които желаят да сменят професията си. Психологическото подпомагане на лицата, при които са установени или упоменати проблеми от различно естество, е важна част за подпомагане на такива лица да бъдат устроени на работа.

Точка 6: Подпомагане на участието на жертвите на трафика в проекти, програми и мерки по реда на Закона за насърчаване на заетостта.

В Закона за насърчаване на заетостта (ЗНЗ) са регламентирани различни насърчителни режими за заетост и обучение, които са насочени и могат да бъдат ползвани от всички регистрирани безработни лица, без да е необходимо да предоставят допълнителна лична информация за себе си, освен изискуемата за регистрацията им в ДБТ.

Включването на регистрираните безработни лица в проекти, програми и мерки за заетост и обучение зависи от това, доколко лицата отговарят на регламентираните в закона изисквания към образование, квалификация, здравословно състояние и други специфични за конкретните проекти и мерки условия.

Реализирани проекти, програми и мерки на пазара на труда през 2007 г.

Едно от направленията в политиката по заетостта включва действия за повишаване на пригодността за заетост чрез включване в курсове за ограмотяване, професионално обучение, стажуване и др. Обект на програмите и проектите в тази област са регистрирани

безработни лица, безработни лица с право на месечно социално подпомагане, безработни лица с ниска степен на образование и без специалност и професия, включително от ромски произход, безработни младежи без специалност и професия и/или без трудов стаж, неактивни лица и др.

През 2007 г. бе осигурено подходящо обучение за придобиване на знания и умения, съобразени с новите изисквания на икономиката и работодателите. Интеграцията на пазара на труда на безработните лица бе насърчена и чрез предоставяне на индивидуално и групово професионално ориентиране и консултиране. В изпълнение на Националния план за действие по заетостта през 2007 г. в обучение са включени 48 837 лица.

През 2007 г. продължи изпълнението на най-мощната програма на пазара на труда **„От социални помощи към осигуряване на заетост”**, насочена към безработните лица, обект на социално подпомагане. През периода януари – декември 2007 г. в заетост по програмата са включени 69 084 лица. Средно месечно през годината са работили 36 066 лица.

Националната програма за ограмотяване и квалификация на роми повишава конкурентоспособността на безработните лица чрез включване в ограмотяване и професионално обучение. По този начин се цели и мотивиране на лицата за активно поведение на пазара на труда и стимулиране на индивидуалните усилия за повишаване на знанията и уменията. През 2007 г. в обучение по програмата са включени 2 066 лица.

Проект „Красива България” е насочен към решаване проблемите на безработицата, като резултат от структурните реформи в страната. Създаденият в началото модел за заетост в дейности за подобряване на градската среда и социалната инфраструктура бе развит чрез включване на инструменти за подпомогне развитието на туризма и малкия, средния и занаятчийския бизнес в населените места. През периода януари-декември 2007 г. по проекта в заетост са включени 2 693 лица, а в обучение – 1 782 лица.

Програмата “Старт в кариерата” повишава пригодността за заетост на младежите с висше образование без трудов стаж по специалността, като ги подпомага да започнат работа след дипломирането си. Работодатели по програмата са публични администрации - централни ведомства (включително второстепенните им разпоредители с бюджетни кредити и техните териториални поделения), областни и общински администрации. През 2007 г. по програмата е осигурена заетост на 550 безработни младежи.

През 2007 г. стартира **Програма за повишаване на пригодността за заетост на младежи**. Програмата осигурява възможност за включване в курсове за професионално

обучение на безработни младежи, включително и на отпадналите от образователната система и се прилага на територията на областите София – град, Русе и Търговище. За периода януари-декември 2007 г. в обучение по програмата са включени 250 безработни лица.

През 2007 г. стартира и проект **“Обучение по актуални професии за нуждите на туристическия бранш”**. Целта е да се отговори на потребностите на туризма от квалифицирани кадри чрез обучение по актуални професии и да се осигури заетост във фирми-членове на Конфедерацията на работодателите и индустриалците в България (КРИБ). В проекта се включват безработни лица, регистрирани в дирекциите “Бюро по труда”, като приоритет се насочват безработни младежи със средно или висше образование и без професионален опит в областта на туризма. Проектът се реализира на територията на област София–град и Софийска област. През периода януари-декември 2007 г. в обучение по проекта са включени 86 лица, а в заетост – 20 лица.

Програмите и проектите, насочени към развитие на предприемачеството и разкриването на нови работни места включват предоставяне на целева подкрепа на работодателите и безработните лица. През 2007 г. продължи реализацията на **проект „Заетост чрез подкрепа на бизнеса”- JOBS**, чрез който се предоставя техническа и финансова подкрепа на 43 бизнес-центъра, както и на бизнес-инкубаторите и изнесените офиси към тях, изградени за изпълнение на проектни дейности. В резултат от работата на екипите по места през периода януари-декември 2007 г. в заетост са включени 5 897 лица, а в обучение 8743 клиенти на бизнес-центровете. През изминалата година са открити два изнесени офиса (към бизнес-центрове Пещера и Елхово) за целенасочена работа с ромското етническо малцинство.

Възможностите на частния сектор да генерира работни места са подкрепени и със специализирани програми и мерки. Безработните лица, обект на социално подпомагане, са стимулирани при започване на работа без съдействието на бюро по труда. За групите в неравностойно положение на пазара на труда, които изпитват най-големи трудности при намирането на работа се осигуряват средства за заетост в частния сектор, като работодателите се насърчават да разкриват работни места и да запазват заетостта след периода на субсидиране.

Мерките от Закона за насърчаване на заетостта стимулират работодателите да разкриват работни места за безработни лица в неравностойно положение на пазара на труда (младежи до 29 г., продължително безработни лица, самотни родители и/или майки с деца

до 3-годишна възраст и др.). През периода януари – декември 2007 г. по мярката, стимулираща работодателите да наемат безработни младежи, е осигурена заетост на 2 941 лица. По реда и условията на насърчителната мярка за наемане на работа на продължително безработни лица в заетост са включени 584 лица, а средно месечно са работили 1 174 лица. С реализацията на насърчителната мярка в подкрепа на самотните родители и/или майки с деца до 3-годишна възраст е осигурена заетост на 762 лица. Средно месечно са работили 1 073 лица.

Изпълнението на проектите, програмите и мерките на пазара на труда увеличават шансовете на участниците за работа на първичния пазар на труда и за пълноценна интеграция в обществото.

От началото на 2007 г. функционират **три кризисни центъра за деца, жертви на насилие и трафик** – в с. Балван, обл. Велико Търново, в гр. Пазарджик и в гр. Драгоман, обл. София. В тях могат да бъдат настанявани деца на възраст от 6 до 18 г., жертви на трафик и/или насилие. Основните дейности в кризисните центрове са предоставяне на подслон, храна, денонощни грижи за децата, здравни и образователни услуги, психологическа подкрепа, както работа и подготовка на детето за реинтеграция в биологичното семейство. Продължителността на престоя е до 6 месеца, в зависимост от индивидуалните потребности и нивото на подготовка на детето и семейството за реинтеграция. При случаи, в които процесът на реинтеграция е неуспешен, детето се насочва за настаняване извън семейството. Общия капацитет на центрове е 30 места. До края на 2007 г. общия брой на децата, ползващи услугата е бил 26.

През 2007 г. отделите „Закрила на детето” в дирекциите „Социално подпомагане” са осъществили наблюдение на 37 случая на непридружени български деца, репатрирани от чужбина.

Приложение: Списък с абривиатури

НКБТХ	Национална комисия за борба с трафика на хора
МКБТХ	Местна комисия за борба с трафика на хора
МОМ	Международна организация по миграция
НПО	Неправителствени организации
ДАЗД	Държавна агенция за закрила на детето
ЦКБППМН	Централна комисия за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни
ДОВДЛРГ	Дом за отглеждани и възпитание на деца лишени от родителски грижи
НСлС	Национална следствена служба
СЕМ	Съвет за електронни медии

АСП	Агенция за социално подпомагане
МТСП	Министерство на труда и социалната политика
МВР	Министерство на вътрешните работи
МВнР	Министерство на външните работи
МК	Министерство на културата
МЗ	Министерство на здравеопазването
МОН	Министерство на образованието и науката
МП	Министерство на правосъдието
МФ	Министерство на финансите
ВУИ	Възпитателни училища интернати
СПИ	Социално педагогически интернати
НИП	Национален институт на правосъдието
ВКП	Върховна касационна прокуратура
МОТ	Международна организация на труда
МЦРМП	Международен център за развитие на миграционната политика
АЗ	Агенция по заетостта
АМВР	Академия на Министерство на вътрешните работи
ААМР	Американска агенция за международно развитие
ГДБОП	Главна дирекция „Борба с организираната престъпност”
ЕК	Европейска комисия
ЧИС	Черноморско икономическо сътрудничество
БАН	Българска академия на науките
ПРБ	Прокуратура на Република България
ОЗД	Отдел „Закрила на детето”
ДАМС	Държавна агенция за младежта и спорта
ДАТ	Държавна агенция по туризъм
ДАИТС	Държавна агенция за информационни технологии и съобщения
СУ	Софийски университет
ДБТ	Дирекция „Бюро по труда”

